Ч. 93 (14.636). Львів, середа 28. квітня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

В Румунії національні меншини не мають права на працю.

Уряд опрацював проєкт декрету „про охорону національної праці". Він передбачує м. ін. таку постанову:

У підприємствах, що мають більше як половину румунського капіталу, щонайменше 60 прц. членів управ і 75 прц. персоналу мусить рекрутуватися з поміж румунів; лише решту становищ можуть обсадити національні меншини.

Еспанська національна воєнна фльота стрілятиме до британських кораблів,

КОЛИ ВОНИ ПЕРЕШКОДЖУВАТИМУТЬ У БЛЬОКАДІ БІЛЬБАО.

Як подає агенція „Радіо" з Ґібральтару, генерал Кейпо де Ляно заявив перед мікрофоном: **Якщо британські воєнні кораблі дальше ескортуватимуть пароплави, що пливуть під британським стягом і намагатимуться переломити бльокаду пристані Більбао, національна воєнна фльота стрілятиме до британських воєнних кораблів.**

АНҐЛІЯ ПРОТЕСТУЄ.

У колах британського міністерства закордонних справ говорять, що британський амбасадор в Андеї дістав приказ запротестувати перед еспанським національним командуванням у Саляманці проти того, що **національна воєнна фльота обстрілювала англійські пароплави, які везли харчі до Більбао.**

НЕ ПУСКАЮТЬ БРИТІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ.

Еспанські національні кораблі зревідували англійський пароплав „Ґрітса" (що віз помаранчі з Валенсії до Анверсу) та змусили його вернутись до Ґібральтару.

Національні війська перейшли ріку Дуранґо.

Як подає Авас, національні війська заняли вчора пополудні місцевости Ермоа і Малязаґа, а вечором перейшли ріку Дуранґо. Вчора в 22. годині національні війська володіли вже горбками, що панують над містом Маркіна та стали перед брамами міста. Міста Дуранґо й Ейбар у руках національних військ.

Комунікати червоних твердять, що національні війська сильно атакують відтинок Алявн, але червоні завзято бороняться.

Ґенерал Кейпо де Ляно заперечив вістки з комунікату комітету оборони країни басків, немов би баски спинили наступ націон. військ. Національне командування повідомляє, що одчайна оборона басків у околиці Ейбар безвиглядна. Національні війська перейшли лінію Мальзара — Ейбар — Ермуа — Масляхія — гора Оїз. Червоні лишили на побоєвищі коло 100 убитих і богато воєнного матеріялу.

БАСКИ ПІДДАЮТЬСЯ.

Авас повідомляє: З години на годину росте скількість басків, що попали в національний полон. У містах Елльоріо та Берґаза повно червоних міліціонерів, що масово піддаваються зі зброєю і воєнним матеріялом. Їхній моральний стан дуже злий.

НА ІНШИХ ФРОНТАХ.

Як подає національний комунікат, національні війська відважним наступом на баґнети заскочили під Маррасом (Астурія) червоних, що були заняті фортифікаційними працями. Червоні відступили, залишаючи чимало вбитих. Опісля вони надаремно намагалися відібрати втрачені становища. На півдні національні війська посунулись вперед на відтинку Сієрра де Люхар.

Комунікат червоного командування повідомляє, що національні війська безуспішно намагались атакувати північний відтинок середущої армії.

На фронті **Альмерії** національні віська перевели протинаступи, щоби відвискати втрачені становища під Сієрра де Мохар, та їх відбито.

В ГРЕНАДІ НЕ БУЛО НІЯКОЇ РЕВОЛЬТИ.

Кореспондент Юнайтед Прес подає з Валенсії, немов би в Ґренаді вибухла в неділю військова революта. Його здогади походять з того, що в неділю чути було в Гренаді сильну стрілянину, а коло полудня летіло над містом 12 національних літаків; 5 з них навіть обстрілювало одну з дільниць Гренади.

Генерал Кейпо де Ляно заперечує ту поголоску та вияснює, що ті літаки летіли над море, щоби прогнати червону фльоту. Ніяких заворушень не було

Валенсійський уряд шукає посередництва.

Радіостація з Вердад повідомляє на основі достовірних джерел, що валенсійський міністер закордонних справ Альварез дель Вайо відбув розмову з одним закордонним дипльоматом про посередництво у справі ліквідації домашньої війни. У звязку з цею вісткою національна радіостація зі Саляманки заявила: „Можемо ствердити, що наш національний вожд відкине всі формули порозуміння".

Страйки, заворушення.

У департаменті Сени і Марни вибух учора страйк пекарів. Військові самоходи привезли в ті околиці 5.000 кг. хліба.

Коли з Альжиру відіздила парляментарна анкетна комісія, перед двірцем в Орані дійшло до маніфестацій і бійок. Одна особа важко ранена.

Гимн і свист.

Львів, 27. квітня 1937.

Розмірно маленька справа викликала широкий розголос своїми наслідками і гострими репресіями супроти населення та судовим присудом, який своєю гостротою не має прецеденсів. **Один** український молодець свиснув підчас співу румунського гимну на українським Шевченківським концерті (сама румунська сіґуранца й прокуратура, спіраючись на інформаціях ревних українських доносщиків, офіціяльних своїх аґентів та аматорів, обвинувачувала лише двох студентів), а внаслідку посипались ревізії, арештування, загострення стану облоги в Чернівцях для всіх мешканців, масові заборони, вреші судовий процес і присуд: безпосередній винуватець на 5 літ вязниці, другий (не признався) на 4 роки, ще двох по 2 роки, один на 6 місяців, — крім того всі на високі грошеві кари й 5-літнє позбавлення громадянських прав. Ясно, що **така** реакція румунських чинників не тільки розреклямувала в Румунії і широко за кордоном саму дану подію, але й зактуалізувала її тло, яким є українсько-румунські відносини, зактуалізувала підложжя, яким є українська дійсність у Румунії.

Про цю тамошню українську дійсність казалося й на самому черновецькому процесі. Один із оборонців, полк. Нямцу, румун, родом із Семиґороду, широко зясовував преважку ситуацію українців під румун. владою і доказував, що демонстрація на концерті була звернена не проти румунів, як нації, лише проти істнуючого режиму, проти румунської національної політики. „Семигородські румуни дійсно терпіли під мадярським гнетом, але мадяри ніколи не домагались, щоби румуни співали на своїх святах їхній гимн. Тому молоді українці мали повне право бути обурені" (гл. звіт з розправи у „Ділі" з 24. ц. м.; детальний звіт з розправи подали всі черновецькі ґазети, особливо німецькі). Таким робом ніхто не може мати вже найменшого сумніву, що вся подія трапилась на підложжі суто-політичнім; а вже й ніодин румунський патріот не заперечить, що 13½ літ кримінaлу, 88.500 левів, 25 літ позбавлення громадянських прав — за свист на **українському** концерті, — що це присуд наскрізь політичний.

Наше неґативне становище до кожної суто чуттєвої реакції, не підтриманої розумовими арґументами, — віддавна відоме. Воно у засаді торкається також такої демонстрації, як її зробили буковинські студенти у Чернівцях. А проте саме в даному випадку сама румунська влада достарчила українській молоді всіх арґументів, щоб демонструвати: адже **гимн — це річ почування**, це вияв свого привязання, своєї любови, своїх мрій, своїх ідеалів. Можна тут стрінутись із замітом, що чейже українці радо співали й шанували австрійсько-габсбурський гимн, який чейже також не був виявом українських національних ідеалів. Але ділось це тільки тому, що мудра австрійсько-династична політика витворила в українських народніх масах враження, опінію, переконання, — що Австрія і її монарх це **оборонці** українських інтересів перед націоналістичним наступом сусідніх народів. Щож зробила Румунія, щоби витворити у своїх українських громадян такі настрої?! До якого стану довела українців румунська національна політика, яка допустила навіть теорію про „зрутенізованих румунів" і при помочі тієї теорії знищила

все українське шкільництво від народнього до університетського включно?! Чи у такій ситуації румунська влада може накидувати українцям румунський гимн на українських культурних імпрезах та вимагати, щоб українці нагинали навіть свої почування до наказів влади?! Чи можна взагалі приказами й заборонами нормувати сферу почувань?!

Остання черновецька подія повинна статі великою наукою для обох сторін: і румунської і української. Румуни, як нація і державна влада, повинні зрозуміти, що екстермінаційна політика та репресії за спротиви проти неї рішуче не ведуть до ціли. Румунські патріоти й політики повинні рішуче перевести ревізію своїх напрямних національної політики, ба навіть своєї всієї політичної думки: державна мудрість вимагає не тільки злагоди і порозуміння між панівною державною нацією і національними меншинами, але й узгіднення потреб державної рації, а потребами національної рації народів, що творять колектив громадян даної держави. Правда, це проблема страшенне важка і складна. Але в одному пункті вона для всіх повинна бути ясна: її розвязка не йде шляхом спутування всіх виявів природної енергії недержавного народу, шляхом відмовлювання недержавному народові політичних і культурно-економічних амбіцій та шляхом поліційних і судових репресій. Геополітична ситуація Румунії та українська політична думка допускають можливости порозуміння: треба тільки його хотіти.

Знову до буковинських українців, головно до патріотичної буковинської молоді, остання демонстрація та її безпосередні наслідки повинні промовляти ось якою голосною мовою:

Розвиток нації не залежить від демонстрацій і маніфестацій, тільки від праці, праці і ще раз праці. Тимчасом між націоналістичними фразами, окликами чи свистами частини буковинської молоді та дійсним станом праці на тамошньому українському громадському відтинку існує ясправа диспропорція. Інерція та апатія молодої української інтелігенції на Буковині довела до того, що тамошні українські села стали доменою румунських політичних партій і чужих нам гасел. Деморалізація поширилась до жахливих меж: адже всі свідки румунської прокуратури, які „сипали" підсудних в останньому процесі, це самі українці, і то навіть з інтелігентських родин. Причина тієї деморалізації не в опортуністичних настроях тамошнього громадянства, лише в його неробстві. Ніде правди діти: чималу вину несуть тут і офіціяльні тамошні українські кола, тамошні українські політичні діячі. Вони обмежились здебільша до букарештенського терену, до розмов з румунськими чинниками та оборони українських інтересів на румунському відтинку. Тимчасом вони занедбали відтинок органічної праці на рідному ґрунті, зокрема на господарському, ослаблюючи сутні підвалини всієї національної екзистенції. Навязати з патріотичною молодою, оживити громадянське життя по містах і містечках, звязатися з селом, бути речником не гурту партійних однодумців, а дійсно зорганізованого громадянства і мас — — ось шлях боротьби за свої права.

Українська частина Буковини має в історії всеукраїнської політичної думки, науки та літератури світлі імена. Записаний там і Федькович, і Степан Смаль-Стоцький, і Омелян Попович, і Маковей, і Ольга Кобилянська. Маючи впродовж століть безліч різнонаціональних володарів, буковинські українці не затратили свого національного обличчя, своєї національної особовости. Це пророчисте мементо для румунів, але й мементо для українців, і старих і молодих: бути обережними у виборі метод національної боротьби та послідовними у реалізації тої методи, яка зветься вірою у власні сили, розбудовувані організованою працею.

ік.

———o———

Занадто часті відвідини.

Букарешт, 22. квітня.

Ледве прогомоніли багато надійні побажання з приводу варшавських відвідин міністрів Антонеску та Анджелеску — ось знов повторюються запевнення „столітнього братерства".

Перед тижнем бував у Букарешті представник польської урядової преси, по нім приїхали сюди саме військові аранжери, аби розвинути „інтелектуальну співпрацю" молоді обидвох сусідів. А сьогодня вичікують приїзду мін. Бека, щоб приготовити дальші стрічі маршала Ридза-Сміглого (на румунські маневри) та президента Мосціцького (на свято відновлення румунської монархії).

З приводу таких частих гостин зацікавлена преса ледве находить свіжий матеріял для привітів та сміло забуває на свої „минулі тимчасові огірчення".

Такі огірчення можна розсудливо забути, але вони вертаються і з ще більшим натиском на передучасні, часом пересорщені, прояви симпатії. А потім приходить те, що ставалося із дотеперішніми договорами; часті зміни та ще частіші взаємні запевнення.

Перший договір, який заключив відомий румунський політик Таке Йонеску із князем Сапігою (3. III. 1921.) передбачав дуже цінні запевнення Польщі щодо визнання окремих договорів Румунії із Мадярщиною (Тріянон) та із Болгарією (Неї).

Але мінливість польської закордонної політики вражала нераз румунських політиків. Характеристичний був вислів проф. Йорги: „Вони нас просто тягнули за рукав, аби ми помирились із Совітами. Коли ми задовольнили це бажання — то поляки нагло змінились. Відстали від москалів та порозумілися із Німеччиною".

Ця „гнучкість" рішень у закордонній політиці польських урядів стала просто пригадкою часто повторюваною у румунськім парляменті. Так само не забули тут про недавні ще заходи мін. Бека розбити відомий проект Люї Барту: східне порозуміння.

Але й теперішність не виглядає інакше! Ледве чи хтось із зацікавлених пригадав факт, що підчас побуту мін. Анджелеску у Варшаві, премієр Косцялковський повторяв зайві формулки братання із мадярами. Це сталось на однім святі мадярської кольонії у Варшаві!

Зазначимо, що бувають розбіжности, які вдається закрити тимчасовим гучним приняттям або виявами „доброї волі" урядової преси, але трудно стерти противенства із природи — або оправдати їх оптимізмом, коли цьому заперечує дійсність.

І тому дуже нелегко повірити в остаточну зміну дотеперішніх звязків наших сусідів. Може й булиб деякі дані щодо такої заповідженої зміни — охолодження румунсько-совітських звязків (хоч уряд Татареску це не признає) або все частіші пророчисті випадки у Данціґу та на Горішньому Шлеську.

Отже, коли дійсно не прийшло до підписання військового союзу Румунії із Совітами, а з другої сторони не затіснилась заповіджена приязнь Польщі із Райхом — то все-ж залишились перепони, яких певно не зможе усунути навіть багато відвідин та формальних заяв.

Залишилися ніким ненарушені союзи: Польща із ревізіоністичною Мадярщиною та „непохитна спільнота інтересів" Румунії із Чехословаччиною.

Коли прочитав я в „Ділі" (ч. 60. із 18. III. ц. р.) про „Польсько-румунський союз", якого малаб затіснити спільна нехіть до Ліґи Націй або приналежність до „фронту невтральних" — то важко було погодитися з цим поглядом. Передовсім тому, що Румунія зовсім не відступила від первісних основ своєї закордонної політики щодо Франції та Ліґи Націй, за висловом мін. Антонеску: „Румунія залишилась вірною собі, вірною співробітницею Ліґи Націй". По друге, Румунія досі не прилучилася до якогось „невтрального фронту", хоч мала дуже привабливі натяки певних урядів та вперту акцію деяких лідерів опозиції (марш. Авереску, проф. Жорж Братіяну та проф. Ґоґа).

Розуміється, Совіти зацікавлені, щоб згадані сподівання не здійснились. І мабуть в тій справі покликано до Москви совітського посла із Букарешту Островського... Але Совіти знають добре те, чого досі за приблизно 20 літ, недоцінювали його Дністрові сусіди: стан української „меншини".

І цей стан невдоволення десяти мільйонового „прикордонного населення" стримує обидвох сусідів до різкого протисовітського становища.

Будьмо обєктивні і щадім свої надії, коли згадуємо вже ювелей, бо 20-ті роковини, ще не здійсненого „позитивного підходу до українців".

Якщо сьогодні Совіти відчули нестерпний удар, то не так із сторони вічно мінливого і тому нерішучого „фронту" — як від несподіваної „зради невірної Туреччини". Туреччина вміло використала у Монтре теляче захоплення Літвінова, і тепер звернулася до своїх середземноморських сусідів, до держав (Греції, Югославії та Італії), які тільки із Совітами не бажають мати спільних справ.

І ця „зрада" сталася саме в той час, коли частина совітської чорноморської фльоти відплила до Еспанії.

Зрештою і самі румунські військові кола знають, де саме шукати слабого місця „несоборного сусіда". А саме не в новітніх укріпленнях західніх границь СССР., або в „ударних військових районах" (Мінськ — Житомир — Винниця — Тираспіль), де вигідно осіла еліта азійських полчищ, а в чорноморській, ще „царській" фльоті, яка цінна хіба для демонстрації на еспанських водах, а вже перестаріла для оборонних цілей на Чорному Морі.

І тому, замісць розчаровуватись марними надіями на „протисовітський фронт", та приписувати йому завдання, до яких він не дорісвідповідніше є, гадаємо, приглянутися дійсним причинам цих „голосних" стріч.

На 5. VI. 1937. минає речинець міжнароднього договору щодо Горішнього Шлеська. Сумніваємося, чи ця нагода затіснить звязки між Німеччиною і Польщею. Єдиний безпосередній сусід, на котрого можна ще спокійно спертися, це Румунія. Тимбільше, що за цим промовляють політичні ускладнення на Балкані: Югославія заскочила свою подвійну союзницю (раз у Малій Антанті, вдруге у Балканському Союзі) аж потрійною несподіванкою: італійським, болгарським та мадярським порозуміннями.

І тому вибрав мін Бек полудневий напрям — тим більш, що на півночі, заході та сході майже вичерпались можливости ближчих змін та осяжних користей.

Зате на полудні, може вдасться притягнути Польщу до співпраці із придунайськими державами і так чутливо нарушити вимріяний п. Годжою плян: „Середньо-европейського економічного осередку", та значно зменшити вплив Чехословаччини у дунайському басені. Через дунайський басен вже легко ввійти у Балкан і ще так вдалось би здійснити ще не призабуті ягайлонські мрії — злуку Балтика із Чорним Морем. Оскільки при цім моглаб піти в рух і наша справа — це достаточно доказало минуле.

Українська справа за велика, щоб її можна втягнути у такі принагідні розмови щодо чужих домашніх інтересів.

Д-р О-ч.

———o———

Новий наступ.

Зорганізована атака ендецької польської преси на наші землі і наші права принесла вже нові вислідн. Після цитованої вже нами нечуваної заяви ґенерала Галера, після „крику розпуки" кс. Токаржевського, прийшла черга на грізніші, бо фактичні та зорганізовані акти протиукраїнського наступу. Ось вони:

ОФЕНЗИВА „МАЦЄЖИ ШКОЛЬН-ОЇ" НА ХОЛМЩИНУ.

В неділю 18. ц. м. в салі міської ради в Люблині відбувся зїзд делеґатів кружків „П.М.С.", який радив над „конечністю й методами скріпити наступ на ті повіти люблинського воєвідства, які творять т. зв. „пшедкресє" (Підляшшя, Холмщина). Цей зїзд має бути важливим етапом в акції сполуки Холмщини з Волинню та заповідає посилену організаційну й освітньо-культурну офензиву польщини на території, які на неї вже надто довго чекають" (!).

На зїзд, якого ідеольоґічні завдання схарактеризували ми словами офіційного комунікату „П. М. С.", прибули всі „реґіональні лідери", відомі ендецькі подвижники, а також бувш. Фульман, воєвода Ружнецький, ґен. Сморавінський та 112 делеґатів з провінції.

В сам день зїзду „Варшавскі Дзєннік Народови" приніс інтервю свого співробітника з б. воєв. Солтаном, президентом „П. М. С.", який поінформував його, що вже незабаром 1700 мандрівних бібліотекарів з комплетами книжок „П. М. С." (славні „ліліпути"!) зачне відвідувати наші села вечорами та в свята, заходя

тиме до селянських хат та заохочуватиме людей до голосного читання.

На маргінесі цієї замітки з пресового обов'язку нотуємо, що в два дні після інтервю п. Солтана, в мин. вівторок, напав на нього на вулиці якийсь Ал. Домбровський і поранив б. воєводу ножем. Домбровський, відданий на поліцію, признався, що напав на Солтана з пімсти за невіддану грошеву належність.

ПІСЛЯ „ТИЖНЯ ПОМОРЯ“ — ТИЖДЕНЬ ВОЛИНІ“.

Ендецько - санаційно - безполовий „Дзєннік Бидгоскі“ виступив під натиском кол, зближених до ген. Галера, з проектом улаштувати спеціяльний „тиждень Волині“, що мав би стати для цілої Польщі нагодою маніфестації й активізації протиукраїнського наступу.

Вся польська права і навіть уже проурядова преса („Кур'єр Поранни“ — стаття Вечоркевича) з органом „Фронту Моржа“, „Одновою“ на чолі повела другу ударну кампанію на воєводу Юзефського. Деякі кола, м. ін. виленське „Слово“, заповідають навіть уже швидке його уступлення. На місце воев. Юзефського мав би прийти дотеперішній виленський воєвода Боцянський.

Організатором „тижня Волині“ має бути „Мацеж Школьна“.

ХОЛМЩИНА ХОЧЕ УНІЇ!

В часі, коли з польської сторони йде з усіх сторін наступ на Холмщину й суміжні землі, російська православна влада просто піддержує його, усуваючи вже не тільки священиків-українців, але й дяків.

Як нас повідомляють, до Львова мають прибути небавком делегації з Пересолович, Богутич, Добромирич, Гостинного та інших сіл на Холмщині з просьбою прийняти їх до унії.

А У ВАРШАВІ МОНТУЮТЬ „КОНФЕДЕРАЦІЮ МОЛОДИХ“.

Скандальна імпреза з „Конфедерацією Молодих“ ще не розлетілась. Навпаки, як зачуваємо, урядові чинники мають буцімто навіть субсидіювати її акцію.

Комісаріят уряду затвердив уже статут тої нової політичної „мухоловки“, а преса, зближена до ОНР, одинока, що тою імпрезою зацікавилась, називає її нетрівким експериментом, уважаючи її зрештою за відприск молодих „народових соціялістів“. З українців на листі основоположників фігурує лише одно прізвище — А. Стахняка.

Управа „Української Студ. Громади“ віддала своїх членів, що бували на зборах „Конф. Мл.“, під товариський суд та усунула їх на деякий час з Т-ва.

На понеділок 26. ц. м. д-р Бобжинський скликав збірання „К. М.“ у приватному мешканні. **Гром.**

Домагання українського громадянства в справі ліцеїв

На запрошення Головної Управи Рідної Школи прибули 24. квітня ц. р. представники українських приватних і державних гімназій чи пак батьківських кружків при тих гімназіях, щоб обговорити дуже важну й пекучу справу — приватних і державних ліцеїв з українською мовою навчання. Конференція відбулася в дівочій школі Р. Ш. ім. Т. Шевченка у Львові у приявї 30 відпоручників. На конференції були заступлені: всі гімназії Р. Ш. та їхні батьківські кружки зі Львова і з краю, гімназії чи пак батьківські кружки СС. Василіянок зі Львова і з краю, гімназія і батьківський кружок Українського Інституту для дівчат у Перемишлі та батьківські кружки держ. гімназій зі Львова і з краю.

Конференцією проводив голова Р. Ш. дир. **Денис Корєнець.** Вичерпуючий реферат виголосив інсп. шкіл Р. Ш. посол **Володимир Кузьмович.** Після реферату і після переведення широкої дискусії ухвалено такі резолюції:

I. У справі загально-освітніх ліцеїв.

1) Звернути увагу українському громадянству, перш за все українським родичам, на однобічність сітки державних і приватних ліцеїв з українською мовою навчання, перестерегти їх перед небезпекою тієї однобічности і візвати, щоби своїх дітей зголошували у більшій скількости до педагогічних і фахових ліцеїв.

2) Візвати всі батьківські комітети при державних і приватних гімназіях, як також всі рідношкільні організації, щоб заопікувались не лише власною молоддю, яка переходить з гімназій до ліцеїв, але також чужою, яка буде зголошуватися з інших місцевостей.

3) Візвати українське громадянство до більшої активности в організації бурс і збірних станцій, головно в тих місцевостях, які передбачені на осідок ліцеїв, як також до збільшеної активности в організації приватного шкільництва, перш усього фахового.

4) Поробити заходи перед шкільною владою: а) щоб була збільшена кількість самостійних і комбінованих виділів загально-освітніх ліцеїв при державних гімназіях з українською мовою навчання у Львові, Перемишлі і Станиславові. Зокрема домагатися, щоби з утраквістичних відділів у Бережанах і рівнобіжних у Стрию виділено самостійні ліцеї з українською мовою навчання; б) щоб комбінації і типи виділів загально-освітніх ліцеїв, які вже проголошено, скореговано, зокрема, щоби змінено частину планованих гуманістичних і клясичних ліцеїв на математично-фізичні і природничі; в) щоб історію, питання сучасного життя, розважівництво на руханці і військову підготову навчано в ліцеях з українською мовою навчання по українськи; г) щоби предмет „військову підготову“ доручувано вчителям українцям, старшинам не лише польської, але і б. старшинам австрійської та Галицької Армії.

II. В справі педагогічних ліцеїв.

1) Домагатися створення трьох самостійних ліцеїв педагогічних з українською мовою навчання: у Львові, Перемишлі і Станиславові.

2) Домагатися самостійної державної педагогії з українською мовою навчання у Львові.

3) Домагатися при педагогічних ліцеях з польською мовою навчання в Коросні, Самборі, Сокалі, Стрию і Тернополі, як також при державній педагогії у Львові, створення рівнобіжних відділів з українською мовою навчання.

4) Домагатися, щоб у всіх відділах педагогічних ліцеїв з польською мовою навчання у полудневo-східних воєвідствах уведено українську мову як обовязковий предмет.

III. У справі фахових ліцеїв.

Домагатися розбудови державного фахового шкільництва з українською мовою навчання згідно з господарськими потребами українського громадянства.

IV. У справі приняття до високих шкіл.

Домагатися, щоб абсольвентів ліцеїв української народности приймали до **високих шкіл у** відповідній кількости і знесли нумерус клявзус на таких факультетах, як медицина, ветеринарія, фармація, стоматольогія й ін.

V. У справі приватних педагогічних ліцеїв і педагогій.

Збрані домагаються рішучої зміни шкільного закону в тому напрямі, щоб можна було основувати приватні педагогічні ліцеї і педагогії.

Зібрані уповажнюють до пороблення заходів перед шкільними чинниками у змислі повищих резолюцій комісію в такому складі: голова Головної Управи Р. Школи, представник гімназій СС. Василіянок і голови батьківських кружків при обох державних гімназіях з українською мовою навчання у Львові. Зокрема просять зібрані Українську Парл. Репрезентацію піддержати ці заходи. **І. Г.**

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 20.

ЛЮБОВ ГУМЕНЮК-ЛУЦІВ. 4

Батькові імянини.

(Докінчення.)

Голосно, аж надто голосно засміялась і загалом ненадійно набралась якогось дивного настрою. Сміялася, пустувала, чіплялась Катрі і махабно дивилася Андрієві в очі, що горіли похмурим блиском.

Професор Матійчук миттю догадався. Дочка хотіла заглушити щось у душі, як нянька заситькує розплакане немовля. Підстрибуючи помагала Катрі забрати посуду зі стола, тулилась до мами, закриваючи їй все обличча кучерями. Після цього піддала гадку відсвяткувати татусеві імянини по давньому. Батько оживився і задавив папіроску.

— Як це по давньому?!

— А так: мамуся нехай щось задеклямуе замість Олеся, я також... а Петро і Андрій нехай співають! Дует! Чули всі?!...

Не було відповіді. Пані Юлія нашвидку нагадувала якийнебудь віршик, ладна вже станути перед усіма і деклямувати, щоби тільки залатати настрій, що раз-у-раз двався.

Але брати не чули, вели дискусію, забувши про ввесь світ. Аж здригнулися, коли батько поклав їм руки на плечі.

— А справді, якби то гарно було у день моїх імянин послухати. „Ой видно село“ або „Журавлі“. Андрій схопився і випрямився, був готовий. Але Петро зиркнув неохоче на батька і пробурмотів дивлячись на кінчики своїх черевиків:

— Зрозумій таточку, що мені тепер ні трохи не до спів. не маю настрою. Вибач, але..

Професор Матійчук швидко пішов у другий кінець кімнати і станув перед картиною, що зображала весну на Поділлі, якби вперше бачив її в житті.

Катря засвітила світло у кімнаті і почала палити у печі.

— — — — — — — — — —

Сумно в їдальні. Догоряє ватра у печі. Годинник вибив одинацяту.

Професор Матійчук дивиться на тарілку з тістечками на столі і чиюсь шклянку недопитого чаю. Андрієва шапка дріжме на кріслі, а сам він давно уже у своїй кімнаті. Казав, що має багато вчитись і встав від вечері перший. За ним (але другими дверима) вийшов і Петро. Покинули батька самого, докінчувати цьогорічні імянини. Зі спальні чути веселу балачку Юлечки з Надею. А тут він сам з гадками, що холодять душу. Мимохіть сягнув рукою у кишеню й добув Олексів лист.

Беться у голові згадка з перед двацятьох років...

...І несити не вноре
На дні моря поля...
Не скує душі живої
І слова живого...

А тепер?...Я! „Дорогий таточку! Нам живеться дуже гарно! Купили собі місяць тому горіхові меблі до спальні за чотири тисячі чеських корон. Ще хочемо і т. п. і т. п.“ На самому кінці: „Stesti přeji — Milada“. Професор Матійчук затискає оба кулаки і хоче гримнути по столі з усієї сили.

Гамується... Жінка перелякається. Як хлопчак підбігає до печі. „Міляда попеліє серед вугілля“.

А серед цього у голові дужий голос: — Завтра напишу лист і жінці накажу, щоб з ними не церемонилась.

Самота, від неї ніяковість і якесь безсилля. Василь Матійчук навшпиньки, обережно йде до дверей у спальню, вперше у житті підслухує. Срібний голосочок Надин якийсь протяжний.

— Ти знаєш, мамочко, яка тепер моя мрія? Ну тільки вгадай!?...

Хвилина непевної мовчанки. Матійчук стримує прискорений віддих.

— Не вгадаю, доню, нехай буде яка є... коби тільки сповнилась!

— Но, ось бачиш, я тобі скажу: хочу собі купити на під-весняний сезон курточку з сельскіновим коміром!...

У грудях професора Матійчука починає щось тихенько, глумливо сміятись. Сміх цей підлазить до горла, врешті добувається з уст голосним на всю їдальню реготом.

— Ха, ха, курточка зі сельскіновим коміром... А натяк Андріїв на часопис та інвалідів..!? ха, ха, ха!...

Долонею закриває уста схаменувшись. Крізь вузько відчинені двері висувається Надина голова, відтак плече у нічній, рожевій сорочці.

— Це ти таточку так смієшся?...

Але обличчя батькове таке похмуре, що Наді стає ніяково...

— Ах, це певне хтось на вулиці...

Матійчук поправляє скатерть на столі, що зісунулась і не дивиться дочці у очі.

— Так, на вулиці!...

Тихо в кімнаті, але у душі росте буря. Хапає шклянку з холодним чаєм і пє до дна. Пригладжує зачіску й рішуче йде крізь темну, гостинну кімнату до Петра.

Син лежить уже в ліжку і читає книжку.

— Прошу сідати, таточку! Щось дуже важне сталося, коли ти тепер прийшов до мене?

Новий проєкт на „знищенє Русі“.

Минулої неділі відбулися в салі Промислово-Торговельної Палати у Львові збори **„Зєдночення Полякуф Зємі Червєньскєй“** під проводом проф. унів. Макаревича. Проекти комісій організаційної і пропагандивної реферували: проф. Стах і д-р Ціммерман.

Оба ці проекти відносяться до справи зорганізування корпорації власників нерухомостей і виборчої реформи до самоуправи на терені південно-східних воєвідств. Проектована корпорація власників нерумостей має на меті **не допустити до змінення рівноваги в посіданні нерухомостей на терені мішаних національностей, зокрема не допустити, щоби зменшився польський стан посідання.**

До обовязків корпорації належить зголошувати внески про впис у гіпотечних виказах, нерухомостей, що належать до осіб, які є чи повинні бути вписані на листу членів корпорації власників нерухомостей застережень, що **„особи, які не мають даних бути принятими до корпорації, не мають права набувати й арендувати дану нерухомість“.**

Між членами корпорації оборот нерухомостями не підпадає обмеженням, одначе купуючі повинні предложити судові до гіпотечних виказів посвідку корпорації, що є її членами.

Проект виборчої реформи до самоуправи говорить м. ін., що **в міських громадах, що мають 40 відс. поляків, поляки дістають 55 відс. мандатів,** а в громадах, що мають 40 до 75 відс. поляків — 75 відс. мандатів, в міських громадах з понад 75 відс. польського населення поляки дістають такий процент мандатів, який випливає з їх відсоткової чисельности; в сільських громадах так само.

В дискусії промовляв між ін. проф. В. Ґрабський, відомий украіножер, після чого збори одноголосно приняли оба проекти. У зборах взяло участь к. 500 осіб.

40-ліття Ремісничо-Промислової Бурси.

Українське Т-во „Ремісничо-Промислова Бурса“ у Львові вшанувало своє 40-ліття Ювилейною Академією в неділю 25 ц. м. Програму виповнили виключно продукції питомців трьох українських ремісничих бурс у Львові, ремісників та управи Т-ва. Академію започаткував п. М. Стефанівський вступним словом підкреслюючи, що думка про потребу оснувати ремісничу бурсу у Львові вийшла від членів Виділу Т-ва Ремісника „Зоря“ у Львові. Кількох членів Т-ва, свідомих українців ремісників, як Дм. Ковальський, кравець, Петро Тиблючинський, Григорій Васіка, оба шлюсарі, Л. Качоровський, лякерник, Антін Оприск, столяр та інші під проводом інж. В. Нагірного упросили д-ра Костя Левицького виготовити статут, який затвердило тодішнє ц. к. Намісництво. Думку цю переведено в життя в память 50-ліття знесення панщини і 26. грудня 1898. р. основано нашу Ремісничу Бурсу у Львові.

До науки ремесла вступали і дальше вступають у нас переважно сироти або дуже бідні селянські хлопці, яких майстри уживали як помічничої сили. Хлопець такий працював денно по кільканадцять годин за сам харч. На убрання заробити в часі науки було дуже трудно і такий хлопець тяжко відчував усякі недостатки.

Якщо такий хлопець попав до українського майстра, то для нас і для самого хлопця була користь, що він залишався при своїй нації. Якщо попав до чужих, то майже завсіди пропадав для нас раз на все. Не зважаючи на всі труднощі і недомагання маємо нині у Львові і в краю багато самостійних майстрів, які вибились без ніякої посторонньої матеріяльної помочі і вчилися лише своїм важким трудом, працею і енергією.

Основники Т-ва „Ремісничо-Промислової Бурси“ у Львові все те докладно знали, бо самі майже всі в таких невідрадних умовинах виросли і виховались. Тому то Ремісничі Бурси мають для нас велике значіння. В них виховується наша селянська молодь, разом в гурті доповнює своє ремісниче знання в ремісничих школах, що є необхідним в нинішніх часах для кожного ремісника.

Одначе найважніше те, що хлопці, які є в бурсах, не відчувають таких понижень і наруг від тих, які не можуть дістатися до бурс лише тому, що ми маємо їх замало у Львові і в краю.

Коли порівняємо наші осяги в цій ділянці з осягами наших сусідів, які в самім Львові мають 3 ремісничі бурси, до того всі вибудовані з великими вигодами, з великими і просторими салями для розваг і з великими городами та візьмемо під увагу, що в цих бурсах приміщується кільканадцять учеників, то це порівнання не вийде в нашу користь. При цьому слід згадати, що поляки, які в часах, коли ми вже оснували і вели нашу Ремісничо-Промислову Бурсу у Львові, не мали про це ніякого поняття і щойно за нашим зразком розпочали свою працю. І саме в останніх часах почали поляки незвичайно сильно розбудовувати і творити нові ремісничі бурси у Львові і в краю, розуміючи їх вагу для польонізації міст. Мусимо з нагоди нинішнього ювилею з жалем ствердити, що за 40 літ істнування нашої бурси ми нині перед нашим громадянством не маємо так дуже чим похвалитись.

На превеликий жаль наше громадянство в останніх роках цікавиться нашими ремісничими бурсами дуже мало. Коли порівняємо роки 1890—1910 з роками повоєнними, то наше громадянство в тих часах куди більше цікавилося нашою Бурсою.

Слід згадати, що першу матеріяльну поміч і то дуже значну, дав покійний Олександер Мишуга артист співак світової слави, О. Мишуга з далеких сторін ,де перебував у палатах, відчував найкраще вагу і значіння Ремісничо-Промислової Бурси, сам був сином ремісника шевця і перебував та виховувався в Ставропигійській Бурсі.

Велику допомогу дістала наша Бурса перед війною також від покійного о. Івана Залуського пароха у Свидовій, пов. Чортків, який записав на цїли Бурси коло 80 моргів поля. Оба ці незабутні жертводавці поставили тверду матеріяльну основу для істнування нашої Бурси. А по війні наш великий меценат, Е. Митрополит Шептицький, уфундував другу ремісничу бурсу у Львові при вул. Пасічній.

Висновки з нашого нинішнього свята з приводу 40-ліття істнування Ремісничо-Промислової Бурси такі: Нехай наше громадянство зверне більшу увагу на основування нових ремісничих бурс і то для хлопців і для дівчат.

Треба нам працювати і довести до того, щоби не було ані одного міста на наших землях, де би не основано ремісничої бурси. Треба прямувати до того, щоб за 10 літ, як наша Ремісничо-Промислова Бурса буде святкувати ювилей з нагоди свого 50-ліття, прийшла перед наше громадянство з далеко більшими осягами, ніж маємо їх нині. Бо всім треба знати, що добре розбудований наш ремісничий стан є твердою основою для розбудови та українізації міст на нашій землі. Хто буде мати у своїх руках міста, той буде паном нашого краю. А як будемо мати в наших руках наші міста, тоді зможемо швидше здійснити наш ідеал.

Після того відчитано цілу низку телеграм і писем з привітами. Присутні вислухали стоячи привітне письмо з архиерейським благословенням Митроп. Шептицького, великого мецената та добродія нашої ремісничої молоді, далі привітні письма від Преосв. Івана та наших центральних установ зі Львова і ріжних товариств з краю. Крім того відпоручники деяких товариств складали устно привіти, між ін. інж. Дурбак передав 1.500 зол. на Рем.-Пром. Бурсу. На дальшу програму склались продукції мужеського і мішаного хору ремісничої молоді. І так мужеський хор Рем.-Пром. Бурси при вул. Бартошівної започаткував академію „Думою про Січ“. Хор під мистецьким проводом Т. Юськова співав дуже гарно. Добре випало сольо і дует. Малий Е. Лаврінів деклямував дуже вдатно Грінченка „До праці“. Дівочий хор Рем. Бурси при вул. Коперника відспівав під пров. проф. Надрагової при супроводі фортепіяну „Циганське життя“. Одначе найкраще випало скрипкове сольо ремісничого ученика М. Дірка, який відограв Шуберта „Штендхен“. Буря оплесків змусила його до надатків. Добре випав теж виступ квартету (М. Дірко — 1 скрипка, Антонович — 2 скрипка, Гавчерюк — віоля та Рибчин — чельо), що відограв квартет ф-дур Гайдна і Безкоровайного „Думку-шумку“. По виступі мужеського хору Бурси при вул. Пасічній під проводом П. Букала та мішаного хору під проводом Юськова академію закінчено відспіванням національного гимну. Велика „жовта“ саля Н. Дому була виповнена вщерть ремісничою молодю, ремісниками та інтелігенцією.

Домагайтеся скрізь безалькогольних вечерниць і забав та безтютюневих нарад, зїздів і засідань! Тютюн — це матеріяльна руїна одиниці й народу.

Д-р Г. Штангер.

Батько не сідає; стає над ліжком і ловиться за його спинку:

— Петрусю!... я попрошу тебе бути нині щирим зо мною... Я знаю уже якій ти ідеї служиш, я шаную твоє завзяття, але повір мені, що ця праця йде на загибіль вищій цілі нашого Народу!...

Петро жбурляє книжкою у кут, дивиться на батька погірдливо і починає голосом промовця на мітінгу:

— Ви, ви всі однакові! Заскорузлі у своїх буржуйських звичках! Ви звикли гнути шию в ярмі!

Батько виходить з кімнати, не маючи сили зачинити двері за собою.

Не може спати, ні читати. Голова така важка, що аж треба обома руками підпирати її. Навіть не чує як Андрій обнявши його за плечі похиляється над ним:

— Таточку!...

Не був уже в силі стримати великих сліз, що побігли по обличчі.

— Я знаю, таточку, що нині з тобою діється... І мені нелегко на душі! Але ми повинні ховатись з такими хвилинами, не дати заняти їм навіть маленького куточка у души!...

— Коли-бо, Андрійку, совісно стає перед самим собою і рідною землею!... Мені жаль їх..! Показав головою на спальню, відтак на Петрову кімнату.

Батько ще сильніше стискає синову руку. Андрій осмілюється щораз більше:

— Жаль! Певне, таточку! Але чи ти не віриш у силу народу, який втягне до спільної праці, навіть тих, що пішли манівцями! Ти ще колись почуєш наш дует!

Аж тепер, уже на досвітках, батько вірить, що в нього нині свято.

З українського життя у Варшаві.

АКАДЕМІЯ В 20-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО РЕВОЛЮЦІЙНОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

Комітет Обєднаних Українських Емігрантів Організацій м. Варшави вшанував 20-ті роковини першого Українського Революційного Парляменту — Української Центральної Ради — академією, що відбулася в суботу 24. квітня.

Після вступного слова реферат виголосив д-р Л. Чикаленко, секретар У. Ц. Р.

Вокальну частину виповнили продукції Українського Національного Хору під орудою полк. С. Сологуба, що вніс у дещо змонополізовану атмосферу академії нотку бадьорости. Публики, серед якої були й гості зі Львова, небагато.

ПРОФ. СТУДНІЦЬКИЙ ПРО УКРАЇНУ.

На недавніх зборах „Прометея“ в гурті багатьох політиків, публіцистів та журналістів виступив з рефератом проф. Студніцький. Тема реферату: „Найважніші лінії польської закордонної політики“ — викликала велике зацікавлення, тим більше, що на таку саму тему виголосив попереднього дня відчит ред. Березовський, репрезентант протилежного Студніцькому політичного світогляду.

Поминувши справді цікаві сформулування напрямних польської політики, баченої очима проф. Студніцького, мусимо ствердити, що в українській проблемі, якій прелеґент присвятив теж трохи уваги, проф. Студніцький назагал орієнтується слабо, коли вважає напр. що Україну міг збудувати лише Скоропадський, або що границя Польщі має конче сягати до... Дніпра.

УКРАЇНСЬКА ПРОБЛЄМА НА КОНГРЕСАХ НАЦ. МЕНШИН

На зборах Семинара Інституту національних Дослідів, п. М. Аронштайн виступив з рефератом на тему: „Змагання національних меншин у світлі конгресів меншин“. Прелеґент присвятив багато уваги українській проблемі на конгресах меншин, обговорюючи дотеперішнє становище українських делеґацій.

Виводи прелеґента доповнили цікавими завагами дир. Папроцький та керм. Стебельський.

(КТВ.)

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Закон про лісові і полеві шкоди.

Від 5. травня ц. р. обовязуватиме новий закон про лісові і полеві шкоди з 14. квітня ц. р. (оголошений у „Деннику Законів" з 20. ц. м. ч. 30, лоз. 224). Тому, що новий закон основно обговорює не лише самі шкоди, але і винагороду за шкоди, нормує відповідальність батьків, і господарів за шкоди нелітних дітей та пастухів та загострює кари, подаємо текст важніших постанов цього закону.

Загальні постанови.

До проступків, передбачених цим законом, стосується загальні постанови (карного) закону про проступки, якщо дальші постанови не нормують інакше (ст. 1). Намова, допомога і намагання потягає за собою відповідальність після карного закону (ст. 23—30) (ст. 2). За гривни, нагороди за шкоди, оплати і карні кошти, нестягальні від засудженого, а наложені: а) на нелітнього — відповідають маєтково батьки або опікун, під опікою якого залишається фактично нелітній; б) на пастуха за проступок випасення або перегону тварин або птиці (гусей, качок і т. д.) відповідає маєтково посідач тварини або птиці. Одначе гривна не підлягає заміні на арешт (уст. 1). Особи, відповідальні маєтково можуть звільнитись від відповідальности за гривну, якщо докажуть, що хоч сповнили свої обовязки нагляду, не моглиб перешкодити проступкові (уст. 2). Винагороду за шкоду признається покривдженому (уст. 3). Признанням винагороди за шкоду не відбирає права доходити дальшого відшкодування на основі цивільних законів (уст. 4) (ст. 3). Предмети, що походять безпосередньо з проступку, звертається покривдженому (у. 1).Приладдя, що служили або були призначені до виконання проступку, можуть підлягати конфіскаті (уст. 2), (ст. 4). Постанови цього закону стосується теж до осіб, що виконують якінебудь права у відношенні до лісів і грунтів, якщо переступають обсяг своїх прав у спосіб, означений цим законом (ст. 5).

Лісові шкоди.

Хто вирубує в чужому лісі дерево або забирає з чужого ліса вирубане чи повалене дерево, підлягає карі арешту до 3 місяців і гривні до 3.000 зол. або одній з цих кар (уст. 1). Хто: 1) вирубує в чужому лісі галуззя, коріння або корчі, вириває їх або ломить; 2) забирає з чужого ліса галуззя, коріння або корчі; 3) корчує в чужому лісі пні — підлягає карі арешту до 2-ох тижнів і гривні до 500 зол. або одній з цих кар (уст. 2). На випадок забрання дерева, галуззя, коріння, корчів чи пнів, або вироблених з них матеріялів (нпр. дощок) з місця їх приготування або складів до перехования, винуватець відповідає згідно з карним законом за проступки проти добра (за крадіж і грабунки ст. 257—272 к. з.) (уст. 3) (ст. 6). Хто набуває або з якоюнебудь метою приймає дерево, галуззя, коріння, корчі або пні, хоч знає що походять з проступку, означеного в ст. 6, уст. 1 і 2 або помагає збути чи скрити ці предмети, підлягає карі арешту до 3-ох місяців і гривні до 3.000 зол. або одній з цих кар (уст. 1). Хто набуває або з якоюнебудь метою приймає дерево, галуззя, коріння, корчі або пні, про які повинен здогадуватись, на основі обставин, що походять з проступку, означеного уст. 6, уст. 1 і 2 або намагає їх збути чи скрити, підлягає карі арешту до 2-ох тижнів і гривні до 500 зол. або одній з цих кар (уст. 2, ст. 7). Постанов ст. 6 не стосується до осіб, покликаних до надзору в лісах; ці особи підлягають відповідальности згідно з постановами карного закону (уст. 1). Якщо особа, покликана до надзору в лісі допуститься проступку, означеного уст. 7, підлягає відповідальности по думці ст. 160 або 161 к. з. (уст. 2, ст. 8). Хто в чужому лісі добуває живицю або березовий сік, обриває шишки, збирає кору, натинає дерево або в інший спосіб його ушкоджує. підлягає карі гривни до 100 зол. (ст. 9). Хто в чужім лісі збирає кору, тріски, дернину, траву, верес, мох, підстілку, шишки, грибн, ягоди, овочі, зела, підлягає карі гривни до 10 зол. (ст. 10). Хто в чужому лісі пасе господарські тварини або птицю, підлягає карі арешту до тижня і гривні до 250 зол. або одній з цих кар (ст. 11). Хто: 1) добуває в чужому лісі пісок, маргель, рінь, глину або торф; 2) звозить до чужого ліса каміння, сміття, падлину або відпадки; 3) нищить у чужому лісі деревця або муравлище; 4) переходить, переїзджає або переганяє господарські тварини або птицю чужим лісом забороненими місцями — підлягає карі гривни до 100 зол. (ст. 12). У припадках, передбачених у ст. 6, уст. 1 і 2 признається винагороду за шкоду у подвійній висоті варт. дерева, галуззя, коріння, корчів або пнів (уст. 1). Вартість дерева, галуззя, коріння, корчів і пнів означується на основі цінника, устійненого для державних лісів (уст. 2). У припадках, передбачених у ст. 11 та у ст. 12, уст. 1 і 4 признається винагороду за біль у висоті: 1) 1 зол. від кожної тварини і 10 сот. від кожної штуки птиці (ст. 11); 2) подвійній вартости видобутого матеріялу (ст. 12, уст. 1); 3) 50 со. від кожної тварини і 5 сот. від кожної штуки птиці (ст. 12, уст. 4) (ст. 13). Нема проступку, якщо забрано дерево або галуззя з метою заспокоїти потреби, що повстали несподівано підчас подорожі (ст. 14).

Полеві шкоди.

Хто переїзджає чужою сіножаттю або пасовиськом, або хто переганяє туди господарські тварини або птицю підлягає карі гривни до 25 зол. (уст. 1). Хто переїзджає чужим, зораним або засіяним полем або чужою замкненою, зарибненою водою (ставом) або хто таким полем чи водою переганяє тварину або птицю — підлягає карі гривни до 100 зол. (уст. 2, ст. 15).

Хто всупереч домаганню управненої особи не покидає чужого поля, пасовиська, сіножати або греблі — підлягає карі гривни до 100 зол. (ст. 16).

Хто: 1) добуває на чужому грунті пісок, маргель, рінь, глину або торф; 2) копає на чужому грунті доли або рови; 3) викидає на чужий грунт каміння, сміття, падлину або відпадки; 4) пасе на чужому грунті господарські тварини або птицю; 5) ушкоджує на чужому грунті дерево або корчі — підлягає карі гривни до 100 зол. (уст. 1). Якщо тварини або птиця паслись на чужому, обсіяному полі, винуватець підлягає карі арешту до тижня і гривні до 250 зол. або одній з цих кар (уст. 2, ст. 17). Хто топче засіви, росаду або траву на чужому грунті — підлягає карі гривни до 20 зол. (ст. 18).

Хто на чужому грунті стинає або зриває колоски, збирає колосся або викошує в незначній кількости траву — підлягає карі гривни до 50 зол. (уст. 1). Підлягає цій самій карі той, хто забирає з чужого грунту землеплоди в незначній кількости на їду (уст. 2, ст. 19).

У припадках, передбачених у ст. 15, уст. 2, у ст. 17, уст. 2 та у ст. 19 признається винагороду у висоті: 1) двократної вартости шкоди внаслідок переїзду, або перегону тварин або птиці (ст. 15, уст. 2); 2) 1 зол. від кожної тварини і 10 сот. від кожної штуки птиці (ст. 17, уст. 2): 3) до 20 зол. — в інших припадках (ст. 19) (уст. 1). У припадках передбачених у ст. 15, уст. 1 та у ст. 17, уст т. 1 і 4 признається винагороду у висоті: 1) двократної вартости видобутого матеріялу (ст. 17, уст. 1 т. 1); 2) 50 сот. від кожної тварини і 5 сот. від кожної штуки птиці (ст. 15, уст. 1; ст. 17, уст. 1, т. 4) (уст. 2, ст. 20).

Хто карає за лісові і полеві шкоди?

За лісові і полеві шкоди карає повітова влада загальної адміністрації себто староства (ст. 21) на внесок покривдженого. Карної справи не починається, а почату залишається без розгляду, якщо покривджений відкличе внесок у справі покарання справника заки карне рішення адміністраційної влади стане правосильним або перед оголошенням присуду в окружнім суді (ст. 22). За лісові шкоди в державних лісах має право вести слідство адміністрація державних лісів (ст. 23, уст. 1).

У підозрілих осіб за проступки, передбачені уст. 6 і 7 вільно переводити ревізію. Її може перевести компетентна влада, а з її доручення державна поліція. В наглих випадках поліція може переводити ревізію без дозволу компетентної влади з тим, що до 48 годин по ревізії суд мусить затвердити її та доручити посвідку особі, в якої переведено ревізію. В підозрілих осіб за проступки, доконані в державних лісах, можуть переводити ревізії замість поліції службовики державних лісів (ст. 24).

Від карного оречення адміністраційної влади — засуджений і покривджений можуть відкликатись до окружного суду.

Важна зміна розпорядку президента про конверсію та управильнення хліборобських довгів.

Закон з 14. квітня ц. р. (оголошений у „Деннику Законів" з 20. ц. м. ч. 30, поз. 222) вводить важні зміни до розпорядку президента про конверсію та управильнення хліборобських довгів. І так згідно з новим законом **можна буде сплачувати до 31. грудня 1940 р. хліборобські довги понад 500 зол.** цінними паперами. До цього теж часу, себто до **31. грудня 1940 р.** можуть посідачі сільських господарств ґрупи А, отже простором від 1 до 5 гектарів, сплачувати зовсім або частинно свої довги перед речинцем платности з тим, що кожна заплата готівкою буде зменшувати довг на 200°/₀. У щоденному житті ця постанова виглядатиме так: посідач сільського господарства, який заплатить нпр. 100 зол. на довг, буде мати зачисленим на сплату довгу 200 зол. і на таку суму його довг зменшиться. З цієї постанови повинні скористати наші селяни і швидше сплатити свої довги.

—o—

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Місяць — яйце.

ТЕОРІЇ ПРО ЖИТТЯ НА МІСЯЦІ.

Недавно зелектризувала ввесь науковий світ небувала вістка. Японські вчені проголосили в астрономічній обсерваторії на острові Гондо оригінальний конкурс, що викликав у світі небувале зацікавлення. Конкурс мав прослідити, як виглядає друга половина місяця.

Змагання у праці.

Праця вчених не вгавала ні на хвилину. Усі нетерпеливо вижидали вислідів тієї праці. Світ бажав щось нового довідатись. Управа обсерваторії постановила якслід винагородити найкращий вислід наукової праці. Перша нагорода була 10.000 єн.

До конкурсу зголосилися найславніші астрономи світа. Вони старалися розяснити-прослідити багато таємниць, відчинити нову сторінку в науці астрономії. Одним словом, промостити людству тернистий шлях, дати вступ у таємниче-незнане царство.

Місяць кружляє — як відомо — довкруги нашої землі. У час цієї мандрівки обертається ще довкруги своєї осі. Треба зазначити, що жителі нашої землі приглядаються нараз тільки одній половині місяця. Віддалення землі від місяця є 60 разів більше, як простір між Америкою та Европою. Тому астрономи охрестили досить дивовижно місяць. Назва звучить коротко: „космічне передмістя землі".

Здогади.

Астрономи довго-довго прослідживали — застановлялися, як виглядає друга половина місяця, одначе не дійшли до конкретних висновків. На цю тему кружляють лиш ріжні здогади.

Сьогодні істнує вже велика література, що обіймає найріжнородніші здогади про місяць. Нераз читаємо у фантастичних повістях, що непросліджена частина місяця багато ріжниться від цієї, що її завжди бачимо із землі.

Знову багато мрійливих фантастів здогадується, що на місяці є воздух і вода. Одним словом, усі пригожі-можливі умовини до вигідного життя. Багато стрічаємо людей, що рішуче твердять, немов би на місяці істнував справжній рай.

Астрономи говорять.

Нараз заговорили астрономи про вигляд місяця. Це викликало неабияке зацікавлення. Бож фантастичні здогади майже нішо не сказали. Усі вижидали яскравої-докладної наукової праці. На овиді зявився визначний астроном Ганзен. Він рішуче заявив, що місяць не має вигляду кулі, лиш яйця. Ганзен сказав, що видовжена частина місяця — це непрослиджена ще досі поверхня. Знову друга сторона є кругла, постійно звернена до землі.

Ганзен дальше заявив, що на місяці можна свобідно проживати. Мабуть мешкають там люди. Одначе недовго вдержалася теорія Ганзена. Слова вченого астронома лише на хвилину блиснули, щоб знову погаснути, як світло метеора. Це сталося тоді, коли зявився другий астроном Нюкомб. Постать Нюкомба скоренько звернула увагу всіх. Він перший опрокинув згодад, немов би на місяці істнував якийсь рай. Старенький Нюкомб заявив, що місяць має вигляд кулі, так, як наша земля.

Здогади.

Тепер ніхто вже не вірить, що на місяці істнує якесь життя. Одні твердили, що схована поверхня місяця вкрита постійно ледом. Другі знов рішуче піддержували думку, що на поверхні другої частини місяця видніють гори й кратери вульканів.

Але це все — на жаль — лиш здогади, що не принесли науці бажаних вислідів.

Місяць можемо прослідити докладно — як це заявили вчені — лиш тоді, коли на поверхню вступить людська нога. Прецизійні інструменти та витревала праця астрономів зможе нам відкрити багато таємниць, Але спитаєте, як дістатися на місяць крізь безмежні простори? Так, це нелегка справа, але може небавом міжпланетна ракета замандрує й на місяць.

Грізна катастрофа.

Незвичайно сензаційна вістка облетіла ввесь світ, що багато наробила шуму. Ось вчені заявили, що місяць розлетиться на кусні. Земля постійно притягатиме до себе місяць, що згодом до неї наблизиться. Місяць не видержить довго великої сили притягання й саме тоді прийде грізна катастрофа. Кусні місяця розлетяться в безмежні простори, мабуть опадуть і на нашу землю.

Суд на хвилях етеру.

Кожної суботи з полудня збирається 25 осіб у малій ждальні нюйорської радіостанції, які нетерпеливо вижидають на свою чергу. Всі товпляться при вході кімнати. Опісля входять поодиноко до другої кімнати, де сидить двох старших добродіїв. Поважні добродії, це судді, що кожного тижня дають безплатно правні поради.

Перед мікрофоном.

До кімнати входить молода жінка й сідає у вигідне крісло. Перед її обличчям стоїть мікрофон. Вона починає говорити, але її голос чомусь дрожить. Її зворушення виправдане, коли зважити, що її слова долітають до міліонового гурту радіослухачів. Схвильована жінка оповідає ніжним, уриваним голосом про своє сумне подружнє життя. Зразу дивовижно звучить гомін людської душі. Опісля різко линуть слова у безмежні простори етеру. Бо молода жінка усвідомлює собі, що її назвища ніхто не знає. Оповідання таємничої жінки напружує раз-у-раз нерви слухачів. Це яскравий уривок із сірих буднів.

Муж безустанно пічнить, не дає мені грошей на прожиток, ще й тяжко побиває. Нещаслива жінка кінчає оповідання. Судді радять їй залишити спільне мешкання та внести швидко скаргу до суду.

Небувале зацікавлення.

До радіової поради приходять також люди, що грозить їм кара за проступок. Вони радяться, як направити лихо, щоб поминути відповідну кару. Просять помочі. Це справи, що не сходять з порядку дня.

Судді якслід виваязуються зі своїх завдань. Знову інтересенти признаються до своєї вини, бож добре знають, що тут їм нішо не грозить. Порадня держить строго в тайні справи своїх клієнтів немов священик гріхи вірних.

Оригінальний помисл.

За один рік радіова порадня дала 6.000 порад. Основником цієї порадні є А. Л. Александер, начальний спікер нюйорської радіостанції. Він одержував день-удень сотки незвичайно цікавих листів. Автори листів — це нещасливі люди, що просили спікера рі[illegible]. Оці нещасливці бажали поділитися своїми турботами зі широким кругом радіослухачів.

Отож второпний спікер задумав зорганізувати окрему порадню в рамах радієвої програми.

Це викликало серед загалу живе зацікавлення. Усі приняли радісно сензаційну вістку. Неодин добре знав, що перед анонімовим судом розглядатимуть може й його особисту справу.

Добрі успіхи.

Спікер Александер не відчитує уже більше перед мікрофоном листів радіослухачів. Він постійно просить усіх заглянути до порадні. Спершу багато людей не погоджувалося, щоб їхні справи всі слухали. Але з часом переконалися, що „радіовий суд" держить справи інтересантів у великій тайні.

Сьогодні Александер одержує 1200 листів тижнево. Це неабияке число. Зацікавлення анонімовими судами раз-у-раз зростає. Перед мікрофоном порушують лише справи, що є для усіх незвичайно цінні.

Судді дуже радо помагають розпочатій праці. Їхне знання й життєва практика придається неодному. Перед поодинокими авдиціями просить спікер інтересантів, щоб не виговорювати назвиськ людей, що втягнені в спірні справи.

Інституція „радіових судів", має в Ню Йорку велику популярність.

Літак — привид.

Часто трапляються забобонні летуни. Воно й не диниця. Люди, що багато разів наражені на дуже важкі спроби, люди, що в безкрайньому повітряному морі можуть підчас небезпеки числити тільки на свої сили, зраджують нахил до віри в несвітські речі. Багато разів можна почути в летунських клюбах та кантинах заводових летунів усякі незвичайні та дивовижні оповідання. Оповідають там іноді про ріжні несамовиті переживання, що їх доводилось летунам стрічати підчас повітряних подорожей.

Та справді дивна пригода трапилася одному французькому летунові.

Червоний апарат.

Французький летун Булен був старим, досвідченим „піднебним" орлом. Він кермував великим пасажирським літаком на лінії Льондон—Париж.

Якось раз, коли Булен саме перелітав над містечком Муль, він зненацька запримітив червону, спортову машину, що летіла просто на його літак.

Червоний апарат швидко наближався й Булен не мав багато часу до втрати. Отож, щоб оминути зудару, Булен дуже нагально, невідійно підбився зі своїм літаком угору, понад дивну червону машину. Із грудей пасажирів Буленового літака майже водночас видерся крик розпуки й переляку. Треба згадати, що цього червоного літака ніхто не запримітив, тільки один Булен. Дивним-дивом ще й годинник Булена станув у цій самій хвилині, коли Булен намагався ратуватись перед зударом.

Кара.

Згодом по році такий самий випадок трапився Буленові. Знову, коли він переїздив понад містечком Муль, запримітив раптом червоний спортовий літак. Тепер вирішив Булен минути червону перешкоду, при допомозі наглого „сховзу" вниз. Так і зробив. Цей випадок скінчився для Булена неприємно. Подорожні й цим разом не бачили червоного літака, тимто й Булена покарали за „безосновні" герці з пасажирами. Його „здеградували" й веліли йому провадити почтові літаки. Аж після довшого часу знову довірили йому пасажирські літаки. Тепер уже вирішив не дати себе випровадити з рівноваги й не звертати уваги на діявольський, червоний літак.

Таємна сила.

Одначе зразу, як тільки Булен перелітав із пасажирському літаку над Муль, він знову побачив червоний, спортовий літак. Тепер Булен був пересвідчений, що має перед собою тільки примару, привид. Йому навіть не снилося повертати з дороги й він полетів просто на „примару". Раптом обі машини зударилися й полетіли на землю.

Пасажири вийшли здорові з цього випадку, бо в відповідну пору вжили автоматичних легкопадів.

Зате Булен і радіотелеграфіст були важко ранені. Також і летун із червоного, спортового літака був важко ранений.

Підчас слідства виявилося, що цей червоний літак був машиною найновішої конструкції, що її збудували щойно перед кількома місяцями. Він, очевидно, не мав нічого спільного з тими літаками, що їх бачив Булен попереду.

Оці попередні літаки немов остерігали Булена перед небезпекою, що мала згодом трапитися, одначе Булен не зумів покористуватися цими престорогами.

АВТОМОБІЛІ З ХАТАМИ.

Під цю пору начислюють в Америці 100.000 автомобілістів, які подорожують ріжними шляхами з причіпленими до авт рухомими домиками. Ці туристи не заїзджають до готелів, тільки затримуються на ніч серед дороги, або десь на краю ліса, чи над берегом ріки. Між такими туристами зродилось деяке побратимство. Вони помагають собі радами, а коли притисне біда, діляться теж харчевими припасами.

Давніше такі туристи рекрутувались у більшості з убогого населення. Тепер, коли появилися дуже гарні і вигідні моделі домиків, цей спосіб мандрівок принявся теж і серед багатших. На тому тратять гостиниці, зате заробляють міста, бо дають туристам свої пусті площі й місця та беруть оплати за електрику і воду

З відчитової салі.

БІБЛІОТЕКАРСЬКА СПРАВА НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Прилюдний відчит на цю тему інж. Л. Биковського відбувся 22. квітня в Українському Науковому Інституті у Варшаві. Висновки прелеґента спиралися на офіційних даних, уміщуваних у журналі „Бібліотеки в соціялістичному будівництві", органі Бібліотечного Відділу Наркомату Освіти УСРР.

За політично-програмовими статтями цього журналу бібліотеки на Сов. Україні мають служити передовсім утріваленню і прославленню совітської державности і піднесенню господарського рівня країни (пропаганди стахановського руху). Бібліотеки підхоплюють кожне чергове гасло уряду і популяризують його серед населення.

Кількість т. зв. „масових" бібліотек та їх книжкових фондів зросла від 1925. до 1936. р. більше ніж удвоє. Але населення дуже мало з них користає. Показчики пересічного річного „обороту" книжки (кількість книжок у бібліотеках поділена на кількість замовлень читачів) є дуже малі в порівнанні з анальогічними показчиками інших країн, а саме: для сільських читалень при колгоспах — 1,1, інших сільських — 0,4, міських — 0,17. З цього виходить, що масові бібліотеки на Совітській Україні є „кладовищами книжок". Причини цього явища зрозумілі: бібліотеки дістають багато книжок російською мовою, багато політично-пропаґандової літератури, а українське населення не хоче цих книжок читати. Але влада не хоче погодитися з цим фактом і нарікає на „шкідництво" бібліотекарів".

Б. О.

Ґерінґ у Римі.

В понеділок пополудні пруський премієр ген. Ґерінґ відбув з Мусолінієм півторагодинну нараду.

ПЕРЕД ДАЛЬШИМИ ВІЗИТАМИ.

В травні має приїхати до Риму німецький міністр війни ген. Бльомберґ. Він конферуватиме з Мусолінієм та марш. Бадолієм і буде 9. травня на військовій ревії, з нагоди роковин оснування італійської імперії.

Італійське міністерство преси і пропаганди заперечує вістку, немов би Гітлер і Мусоліні мали стрінутися 4-го травня; речинець зустрічі не устійнений.

По широкому світі.

У совітській армії розвязали жіночі куріні тому ,що їхня військова вартість була дуже мала і що їхні старшини занадто свобідним життям нарушували честь старшинського однострою.

Австрійська рада міністрів рішила уневажнити клявзулю золота у всіх договорах між австрійськими громадянами.

Британський міністр закордоних справ Іден, що в неділю приїхав до Брюселі, переговорював з премієром Ван Зеляндом — мабуть про новий західний пакт. Бельгійська преса припускає, що мін. Іден намагається знову довести до зближення між Парижем і Брюсселею.

НАЦІОНАЛЬНІ ВІЙСЬКА ПОГРОЖУЮТЬ ЗБОМБАРДУВАННЯМ БІЛЬБАО.

Райтер повідомляє з Сен Жан де Люс, що ген. Моля повідомив баскійський уряд, що збурить Більбао, якщо воно не піддасться.

Аргентинський амбасадор заперечує вістку, буцім то баскійський уряд просив його за посередництво у справі здачі Більбао.

—o—

ЗБОМБАРДУВАЛИ ВАЛЄНСІЮ.

Національні кораблі бомбардували у вівторок рано пів години Валєнсію. Національні кораблі наспіли з Канарійських Островів і з Балеарів.

НОВИНКИ.

— **Повне видання творів Марка Черемшини.** Вже в найближчому часі появиться у Видавництві „Ізмараґд" перше повне, критичне, тритомове видання **Творів Марка Черемшини.** Це видання міститиме всю літературну творчість Черемшини. Перший том вийде вже в травні, другий в червні ,третій в липні ц. р. Ціна повного видання в передплаті назначена на 9 зол., себто по три золоті за том. По виході книжки ціна буде значно вища. Передплату висилати на адресу: Видавництво „Ізмараґд", Львів, вул. Косцюшка ч. 5, Конто ПКО 503.062. 762, 1—10

— **Наша Воскресна Утреня в радіо.** Довідуємося, що львівське радіо трансмітуватиме нашу Воскресну Утреню з церкви Успення Пресв. Богородиці на всю Польщу. Початок трансмісії точно в год. 12-ій опівночі з суботи на неділю. Коротку проповідь виголосить підчас богослуження Е. Митрополит Шептицький.

— **Часопис „Фронтом!" припинений.** Повідомляють нас, що львівське городське староство припинило дня 24. ц. м. видавання часопису „Фронтом!" письмом з 23. ц. м. ч. Поль. Б. І—72/37 на основі 10 § прес. закону з 17. грудня 1862 р., не подаючи мотивів, з правом відклику до воєвідства.

— **Статути коедукаційних ліцеїв.** Міністерство освіти затвердило статути коеукаційних ліцеїв у Львові, Станиславові, Стрию, Ряшеві, Тернополі, і Самборі. Ліцеї будуть відкриті в найближчому шкільному році.

— **20 сот. за отвирання брами перед північчю.** Надзвичайна розємна комісія для поладнання спору між власниками камяниць і дозорцями у справі збірної умови рішила, що отворення брами належиться дозорцеві 20 сот. перед північчю і 40 сот. по півночі. За ключ від брами платиться місячно 4 зол. За працю в камяниці належиться винагорода від 12 зол. до 66 зол. залежно від числа поверхів. Дозорець має право до платної відпустки.

— **На карти Р. Ш., що звільняють від алькогольних напитків з нагоди Великодніх Свят** зложили отсі Вп. Громадяни: 10 зол.: проф. д-р Маріян Панчишин; по 5 зол.: проф. д-р Іван Раковський і д-р Тит Бурачинський; по 3 зол.: дир. Денис Коренець і пос. Володимир Кузьмович; по 2 зол.: д-р Софія Парфанович, Пилип Волчук та Іван Герасимович. — Хто черговий?

— **Україніка.** В братиславськім місячнику „Podkarpatoruská Revue", подано рецензію на працю д-ра Вол. Кубійовича: „Pastýřský život v Podkarpatske Rusi", що вийшла нещодавно у Братиславі. Публікацію д-ра Кубійовича оцінюється як взірцеву. — Берлінське видавництво Павла Нефа видало роман Гайнріха Койтця: „Stilles Lichts Geliebtes Land" на тему українських революційних подій 1917—1920 рр. — В паризькому „Prométhée" появилися статті: Жана Шарлета „Москва проти Київа", М. Данька „Нова фаза в утисках Москвою неросійських народів у СССР", проф. О. Кошиця „Хоровий спів на Україні" та хроніку з українського життя.

— **„Пропала фондація".** Стаття під таким наголовком появилася в часописі „Наш Лемко" (ч. 24). Змістом цієї статті почувся ображеним о. Іван Полянський, б. канцлер апостольської адміністрації для Лемківщини, а теперішній завідатель Вороблика Королівського і Шляхотського коло Риманова. З його доручення вніс адв. д-р О. Павенський у Львові (боронив у відомому процесі І. Бандери і товаришів у Варшаві та у Львові) акт обвинувачення проти відповідального редактора „Нашого Лемка" видавця М. Таранька за провину зі ст. 255 § 1 і 256 § к. з. На вівторок 27. ц. м. була вже навіть визначена розправа перед окружним судом у Львові, але не відбулася тому, що апеляційний суд доручив перевести цю розправу замісцевому виділові в Сяноці окружного суду в Яслі, бо там мешкають усі свідки-священики. Незадовго відбудеться розправа в Сяноці і тоді подамо докладно хід цієї цікавої розправи.

— **Сфальшована писемна матура.** В справі матуральної афери у Львові виходять на яву такі дальші подробиці. Головним героєм цієї

афери є професор жидівської ґімназії в Ковлі, м-р Ілля Мерер, син львівського кравця, що увійшов в порозуміння з урядовцем львівської шкільної Кураторії, м-ром А. Н. і при його помочі роздобув матуральні письменні теми для 10 львівських ґімназій, які його батько і два брати, студенти політехніки продавали інтересованим матуристам Біржа на цей товар находилася під Великим театром та на хіднику вул. Академічної. За матуральні теми брали по 20 до 150 зол. залежно від заможности клієнта та речинця достави. Про доходи, які мала шайка ошуканців, свідчить факт, що в часі ревізії в мешканні Мерерів у Ринку поліція знайшла кілька тисяч зол. Всіх Мерерів разом з професором з Ковля арештовано. Писемні теми в багатьох львівських ґімназіях, мужеських і жіночих, будуть змінені, а якщо письменна матура вже відбулася, буде уневажнена.

— **Львівська хроніка.** В однім другоряднім забавовім льокалі вкрадено одному приїзжому з провінції 2.000 зол. Підозріння паде на танцерку, з якою він бавився. — З конфекційного краму Акера і Шляєра в Пасажі Гавсмана вкрадено товари вартости 7.800 зол. — Леона Пастернака урядовця перевозової фірми Гартвіґ при вул. Льва Сапіги, засуджено на 1 рік вязниці за спроневірення 2.640 зол.

— **Присуд на душогубів.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові відбувся процес проти вбивників 70-літньої жидівки Генни Берової в Долинянах пов. Рогатин. Засудили Яна Мазура на досмертну вязницю, Юліяна Хмуру і Йосифа Ґурського по 15 літ вязниці.

— **Грім у квітні.** У Волосянці біля Сколього вдарив грім в загороду Марії Максимович і спричинив пожежу, що знищила хату, стайню з коровою і дві фіри сіна.

— **Жертви псів.** В селі Чищанах під Люблином пси загризли на смерть старшу жінку, що переходила дорогою. Хто вона, годі пізнати, бо ціле лице змасакроване.

— **Краєва хроніка.** В копулі вірменського костела в Бережанах повісився 56-літній паламар Станислав Федуневич. — З причини дрібної суперечки за бульбу Іван Семерґа с. Петра з Поперечки за бульбу Іван Семерґа с. Петра з Потічка п. Снятин, побив так сильно Федора Стефаника, що він помер; Сермеґу арештували і відвели до Снятина. — Умово недужий Кобевка зі Залуча п. Снятин підпалив лямпою чи свічкою стодолу свого брата. — В Настасові пов. Тернопіль вибухла пожежа в стодолі Івана Швеця і знищила господарські будинки вартости 550 зол. Крім цього пожежа перекинулась на сусідні господарства. Згоріло ще три стодоли вартости 2.000 зол. Поліція веде слідство, щоб устійнити причини пожежі.

— **Злодій теоретик.** Апеляційний суд у Познані розглядав справу Генрика Хоєцького, засудженого за ріжні крадежі й бандитські напади на 9 літ вязниці. Він знаний також з того, що написав брошуру про криміналістику, в якій вило-

жив теорію бандитизму на основі власної практики. Апеляційний суд підвищив Хоєцькому кару до 15 літ вязниці.

— **Загадочне вбивство.** Під Віднем біля Нойнкірхен знайшли тяжко ранену доньку посла з Парагваю, 20-літню Інґрід Вінґрен. Вона вибра

лася вечором сама одна власним самоходом у відвідини до знайомих. Перевезена до шпиталю у Нойнкірхен вона померла. Поліція виключує тут грабункове вбивство, бо злочинець не взяв від своєї жертви ніякого цінного предмету. Стверджено, що Інгрід Вінгрен перевела недавно розвід. Вона займалася спіритистичними дослідами й влаштовувала у себе сеанси.

— **Означення віроісповідання в Німеччині.** Німецький міністр війни видав новий розпорядок у справі зазначування віроісповідання у військових документах. В рубриці „віроісповідання“ можна тепер подавати одно з таких означень: католик, євангелик, віруючий або невіруючий.

—o—

Відозви й комунікати.

В СПРАВІ ЗАКОРДОННИХ ПРОГУЛЬОК КООПЕРАТИВНИХ ПРАЦІВНИКІВ.

Хто з працівників і членів українських кооператив, обєднаних у РСУК, хотів би взяти участь у прогульках до Франції, Данії і Югославії, які організує туристично-відпочинкова кооператива „ГРОМАДА“ у Варшаві, мусить безпроволочно подати до Товариства Українських Кооператорів у Львові, Техніцька 1, такі персональні дані: 1) Імя і назвище; 2) Імена батьків; 3) Дата уродження; 4) Місце замешкання, почта і залізнича стація; 5) Заняття; 6) Число і дату „доводу особистого“, виставленого такою-то владою. На „доводі“ чи при „доводі особистому“ мусить бути посвідчення польського громадянства. Заздалегідь треба також виробити в місцевому старостві письменний дозвіл на виїзд із прогулькою за кордон і заготовити фотографію. Одночасно треба висилати до Ревізійного Союзу Українських Кооператив, Львів, Техніцька 1, конто П. К. О. ч. 503.929, на рахунок Товариства Українських Кооператорів 25 зол. на рахунок коштів подорожі до Франції і Югославії і 20 зол. на рахунок подорожі до Данії та 2 зол. вписового.

Докладні інформації про ці прогульки подано в комунікаті Товариства Українських Кооператорів, уміщених у чч. 15. і 17 „ГКЧ.“ за цей рік.

За всякими інформаціями в справі прогульок звертатись до Товариства Українських Кооператорів у Львові, Техніцька 1. (РСУК.)

Львів, 27. IV. 1937 р.

Товариство Українських Кооператорів.

—o—

✝ Посмертні згадки.

Марія з Ясеницьких Пашкова, померла в Прусах, пов. Самбір, дня 11. квітня ц. р. в 69. р. життя. Тип селянки, яка давала всім приклад праці; дім її був першою українською твердинею в колись кацапському селі, опісля національна свідомість перейшла на все село. До її хати сходились українські ученики-студенти з сусідніх сіл, яким небіжка була завжди рада. В часі наших визвольних змагань як удова перенесла багато злиднів. За її прикладом багато односельчан почали вчити своїх дітей. В. Й П.!

—o—

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Ремісднича молодь Кобзареві. Заходом освітньої секції молоді при Т-ві „Зоря“ відбувся в малій салі „Сокола“ концерт у честь Шевченка. На програму зложились такі точки: 1) реферат п. Татунчака; 2) деклямація — п. Табачникової; 3) інсценізація „Гамалія“ та 4) кілька пісень у виконанні муж. хору „Думка“. Свято приготовили дбайливо проф. Балдрівський та голова секції п. Ємець. Присутні були лише члени „Зорі“.

Шевченківський концерт в Пасічній. Мин. неділі відбувся в Пасічній Шевченківський концерт, улаштований місцевою читальнею „Просвіти“. Концерт був приготований дбайливо, так що з морального боку закінчився повним успіхом. На програму зложились такі точки: 1) промова п. Сапозича; 2) деклямація Гаврилюк Анни „Тополя“; 3) деклямація Голинського П. „Посланіє“; 4) інсценізація „Розритої могили“ та 5) вісім пісень у виконанні муж. хору „Думка“. Публика зібралась повна саля, що з увагою вислухала всіх точок.

Б. Л.

Успіхи „Просвіти“ — це успіхи на всіх ділянках народнього життя. Занепад освітніх змагань потягає за собою занепад усього нашого дорібку. Тож спішім із жертвами на „Дар Просвіті“!

ПЕРЕМИШЛЬ.

Анкета кредитових кооператив. Заходом Українбанку „Віра“ відбулась минулого вівтірка анкета кредитових кооператив Перемищини, в якій взяло участь 32-ох представників від 19 кредитових кооператив сільського типу. Анкету відкрив і проводив нею директор „Віри“ д-р Біли. В короткій промові підкреслив д-р Біли, що анкета скликана для зложення короткого звіту з дотеперішньої діяльности та усунення евентуальних недомагань. Довгий, але річевий та дуже цікавий реферат враз зі звітами з діяльности кооператив виголосив ревізор РСУК інж. Ольховий. Загалом українська кредитова кооперація в Перемишлі слаба. Селянство Перемищини ще не зовсім зрозуміло, що українська кредитова кооператива необхідна в кожному селі. Це зрозуміння щойно народжується — воно стає початком поправи невдалого стану Перемищини, де на 120 українських громад є ледви 19 українських кредитових кооператив, а й ті ще як слід не розвинули своєї діяльности та не в силі заспокоїти грошевого голоду села. Найкраще під кожним оглядом розвивається кредитівка в Селиськах. З огляду на спізнену пору дискусія була дуже коротка, але річева. Анкету закрив д-р Біли, що, нав'язуючи до реферату інж. Ольхового, заохотив зібраних кооператорів до дальшої муравлиної праці у призбируванні капіталів для піднесення добробуту нашого села.

Польонізація при допомозі кас Стефчика. Управа каси Стефчика у Дорогові, що її членами є виключно самі українці, дістала на днях від „Okręgowego Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-gospod. we Lwowie“ письмо з 8. 4. ц. р. ч. 4788/км.:

„Równocześnie przypominamy, że na konferencji gospodarczej, odbytej w Przemyślu w grudniu roku ubiegłego, postanawia, że kasy Stefczyka przystąpią do Okręgowego Towarzystwa Rolniczego, aby pogłębili współpracę z zawodowemi organizacjami rolniczemi. Tymczasem tamtejsza kasa na posiedzeniu Zarządu i Rady Nadzorczej z 14. III. b. r. powzięła wbrew uchwale wspomnianej konferencji i wbrew naszym zaleceniom, zawartym w okólniku Nr. 4. z 3. III. b. r. uchwałę przystąpienia zamiast do O. T. R. — do organizacji „Silskyi Hospodar“. Stowarzyszenie to nie pozostaje z naszym Związkiem w żadnym kontakcie organizacyjnym i dlatego polecamy odnośną uchwałę z 14. III. zreasumować, a na najbliższem posiedzeniu Władz Spółdzielni powziąść uchwałę w kierunku naszych zaleceń, oraz nas o powyższem zawiadomić.“ — Підпис нечиткий. — Слід підкреслити, що члени згаданої каси разом з управою і Н. Радою включно є виключно українці, а в статуті каси Стефчика нема нічого про обовязок належати до О. Т. Р. Рішення конференції не може мати ніякої правної сили. Одначе „Звйонзек“ кас Стефчика“ різними „полеценьями“ просто змушує наших людей належати до Польського Рільничого Т-ва й інших польських організацій.

Академія в честь Стефаника. В неділю 18. п. м. заходом Т-ва Наукових Викладів ім. П. Могили відбулась у салі оо. Василіян скромна академія в честь Василя Стефаника. Дир. Евген Михалевський, відкриваючи академію, привитав лектора д-ра Геника-Березовського, який спеціяльно приїхав з Кракова на академію. Реферат про творчість Стефаника виголосив проф. д-р Евген Грицак. З великим чуттям, артизмом та зрозумінням рецитував д-р Геник-Березовський Моє слово, Стратився, Кленові листки, Діточа пригода, Підписи, Мамин синок, Вона ще відшкодували, Сини та надпрограмово „Довбуша“ Федьковича, якого Стефаник залюбки казав собі читати. Присутні з великим захопленням слухали незрівнаної мистецької рецитації та нагородили його гучними оплесками. Такі академії відбулись попереднього дня в обох гімназіях теж при участи д-ра Геник-Березовського.

К-и

РОЖНІТІВ.

Шевченківські свята. В неділю 4. п. м. відбулося у Рожнітові Шевченківське свято, яке улаштувала філія „Просвіти“ при співучасти просвітянських хорів з Ціневи, Струтина Нижнього, Сваричова і жіночого хору КАУМ-у в Рожнітова. Впадало в очі, що не було просвітянського хору з самого Рожнітова, що не вважаючи на всі заходи відповідальних за освітню працю громадян, частіше виказує свою „невтральність“ у наших національних справах. У програму свята входили: „Заповіт“, що його відспівали всі хори разом — 92 хористів і хористок під управою М. Голубовського з Ціневи. Масовий спів робив могутнє враження. Опісля д-р Моспанюк у своєму цікавому рефераті займався темою: „Шевченко як мистець і маляр“. Хор з Ціневи відспівав кантату, Серед степу, Ой умер старий батько; хор зі Струтина Нижн. під управою п. Вітруви П.: Ой зійду я на могилу Шевченка-Лисенка і Птичка хор Кошиця; хор зі Сваричева під диригентурою п. А. Шишака: Чорна хмара Шевченка-Лисенка і жіночий хор КАУМ-у з Рожнітова під орудою п. П. Опарової кантату: Зійшов місяць. Усі хори виявили дбайливе підготування. Слід з признанням відмітити перший виступ просвітянського хору зі Сваричева під управою п. А. Шишака, який є одним зі вишколених на філіяльному освітньому курсі диригентів. Хорові продукції перепліталі були сольоспівами і деклямаціями. П. Опарова і д-р Грубський відспівали дует: Де ти бродиш Кропивницького-Заремби, п. М. Грицуняк з Ціневи сольо: Ой одна я одна — Шевченка-Лисенка. Акомпанював д-р Курбас. Деклямувала з чуттям і зрозумінням п. А. Хабаль з Ясениця: Молітесь, братія, а наші наймолодші просвітяни: Ігор Костюк: Поклін тобі, Тарасе, Олесь Голубовський: Мені тринадцятий минав і Комар Василько, що внесли немало захоплення слухачам. — Дня 7. квітня таке саме окружне Шевченківське свято філії „Просвіти“ у Рожнітові відбулось у селі Дуба з участю доокружних читалень Рівного, Дуби, Перегінська, Дубшари, Кальнівського, Ціневи, Вільхівки. Саля заходами п. Одарки і Богдана Проскурницьких незвичайно гарно прибрана, виповнена по береги просвітянами доокружних сіл, які прийшли зложити поклін безсмертному Тарасові. Відразу видно, що села Рожнітівщини під оглядом національної свідомости стоять більш вартні. Заповіт співають злучені хори в числі 128 хористів і хористок під диригентурою п. Відоняка Івана з Рівного. Захоплююче враження! З черги Алисьчевич Роман виголосив палкий реферат про життя і творчість Тараса. Хор з Перегінська під диригентур. п. Відоняка: Оре ти моя ниво і Золоті гори; хор з Ціневи: кант. Серед Степу й Ой умер старий батько; хор з Дуби: Чорна хмара і Реве та стогне. Виконання всіх хорових точок було дуже дбайливе. Дует п. Опарової і п. Відоняка: Де ти бродиш і сольоспів п. М. Грицуняк в Ціневи: Ой одна, я одна викликали бурю оплесків, якими змушено солістів до надддатків. Деклямація О. Мошури з Перегінська: Молітесь, братія — зробила сильне враження, а Олесь Голубовський з Ціневи і цим разом своєю деклямацією „Мені тринадцятий минав“ захопив усіх присутніх. Свято зробило дійсно святочне враження. — Місцеве Шевченківське свято в Дуб. відбулося 21. м. м. заходом місцевого кружка Союзу Українок, на якому виголосила реферат про життя і творчість Шевченка п. А. Кедик. По концертовій частині відбулась дитяча вистава: Дядько Тарас, що її підготовила і вдатно режисерувала п. Одарка Проскурницька. — 28. м. м. відбулось Шевченківське свято в Рівнім; 14. п. м. у Ціневі, Перегінську та Ясениці.

Освітня праця в Рожнітівщині. Заходом філії „Просвіти“ відбулися у березні два 3-денні курси для бібліотекарів у Дубі в Перегінську, на яких вишколено 12 бібліотекарів. — У зимовому сезоні в окрузі філії були 3 самоосвітні гуртки, а саме в Рожнітові, Ясениці і Струтині Вижнім — разом 25 учасників. Кількість невелика, але треба зважити, що це перший рік планової праці філії. Початок зроблений і є надія, що в торговому сезоні планова освітня праця оживить ширший круг читалень. Змагання самоосвітнього гуртка в Рожнітові, переведені 28. м. м., виявили незвичайно гарні успіхи, при чому змагуни: Плошанський Степан, Волошинович Михайло, Вишинський Осип та Юречко Ярослав дістали нагороди в книжках, а сам гурток, що його провадив д-р Грубський, за успіхи нагородила філія „Просвіти“ грамотою та історичним образом. — Самоосвітній гурток виключно для дівчат веде тепер у Рожнітові філія Союзу Українок; у ньому бере участь 17 дівчат. Під проводом пп. Курбасової Н., Костюкової Е., Опарової, Хащівської Т. і Шлапаківної С. учаться учениці історії України, ручних робіт, кухарства і співу. Ця праця створить напевно тріски основ свідомости, що її так дуже нам потрібно.

ЗБАРАЖ.

Просвітянська праця у Збаражчині. В дні 2. квітня п. р. відбулися звичайні Загальні Збори Філії „Просвіти“ у Збаражі при співучасти 209 членів філіяльних і 68 представників читалень та установ — разом 277 осіб. З виголошених звітів довідалися подавані, що збаразькі

Філія обєднує 40 читалень, які гуртують 4.810 членів читалень і 787 членів Т-ва „Просвіта" у Львові. Во. читальні мають свої бібліотеки у загальному числі 10.328 томів; члени читалень прочитали у звітовому році 22.956 книжок. Виголошено у звітовому році в читальних 185 відчитів, улаштовано 33 свят у честь Шевченка, 17 свят „Просвіти", 38 ріжних роковин (ювилеїв). При читальних працювали 24 аматорські гуртки, 12 хорів, 6 жіночих секцій, 18 самоосвітних гуртків. Філія удержувала з читальнями постійний звязок за помічю філіяльної канцелярії з просвітянським інструктором, уладила 9 повітових анкет і нарад, а члени виділу разом з уряловцем відбули у звітовому році 104 поїздки. Вислідв отсієї праці можна було пізнати на змаганнях самоосвітних гуртків, що відбулися у Збаражі 29. 3. 1936 та на змаганнях театральних і співацьких у днях 19., 20. і 22. грудня 1936 р.Назагал праця в читальнях збараської округи поступає сильно вперед. Пляновою і систематичною працею зактивізовано молодь у гуртках самоосвітних, театральних і співацьких. У більшости читалень поставлено теж на відповідному місці справу членства до Т-ва „Просвіта" у Львові. На вирізнення заслуговують мужі довіря в Лубянках Нижчих, Черниховцях, Лубянках Вищих, Романовому Селі, при чому слід підчеркнути видатну працю виділу читальні в Капустинецькому Лісі з 70-літнім п. Семком Ґарматюком як головою. Там на 17 українських хат є 70 членів читальні, всі виділові є членами Т-ва „Просвіти" у Львові, є активний самоосвітній гурток і власний дім читальні. Правда, що праця нашої Філії та читалень стрічається подекуди з перепонами від „наших" таки людей, що відповідно настроені „Громадським Голосом", при збірці на „Дар Просвіті" відмовляли своїх датків, відтягали наших людей від плачення вкладок до Т-ва „Просвіта" і навіть, як це було в Зарубинцях, ухвелили на засіданні виділу не переводити збірки на „Дар Просвіті". Одпак останні Загальні Збори нашої Філії, що були дійсним висловом голосу села, доказали, що просвітянська організація нашої округи опирається на твердих національних основах і що тим, які хочуть підірвати значіння Т-ва „Просвіта" в нашому національному житті, вміють наші просвітяни дати гідну відповідь. До вибору виділу поставлено дві листи, а саме п. В. Берези національну, і другу м-ра Данилова компромісову з д-ром Гамалем, головою повітового комітету У. С. Р. П. на чолі. У висліді голосування листа м-р Данилів-д-р Гамаль дістала всього 6 голосів (21 вдержалось від голосування), а решта, себто 256 голосів, упало на листу національну. Головою Філії вибрано о. дек. В. Волчковського, людину, що заслуговує на повне довіря, надзвичайно активну й солідну. Дібраний йому до співпраці виділ Філії дає запоруку, що праця в нашій Філії в цьому році піде ще живіше, як дотепер. Треба ще згадати, що великі заслуги на полі просвітянської праці положив у нас п. Ярослав Богачевський, який від кількох літ працює як організатор у збаражському повіті.

Обсерватор.

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Кресовий" ґедз.

Буває часом, літною порою, коли спека звялить звірину — зявиться на полі дивна муха. Ґедзом її називають. Не боїться видно спеки, бо в найгарячіший час вибирається на роздобутки. І як стріне де стадо товару, тоді починає радісно дзигчати: ґедз-дз, ґедз-дз!... і сідає на якусь ялівку, корову, чи старого бика. Рогатий народ, почувши голос ґедза, зривається, вибалушує очі, крутить головами, а врешті піддирає хвости і в розтіч. Кажемо тоді: зґедзався.

Такі ґедзи трапляються не тільки на пасовиськах і не тільки серед товару. Буває воно і між людьми. До цього не треба аж літньої спеки, а може бути і зима і осінь і весна.

В цім випадку весна...

Від двох-трьох місяців напав ґедз письменних і напівписьменних людей, що на сторінках польських ґазет розбрикалися з позадираними хвостами по цілих „кресах", а спеціяльно по Галичині. Що вже вони понаписували і що — надія в Бозі — ще не понаписують!... І є ми і нас нема, і знаменито зорґанізовані і розпорошені як пил на дорозі, і національні шовіністи і етнографічна маса, і нащадки гайдамаків і зукраїнізовані поляки і ще і ще аж голова ходором ходить. Коли зібрати прикмети — серце росте як великодна паска, коли хиби — то тільки з моста та в воду.

Хоч тієї писанини вилилося досі неменше як дощівки в слоту, відчувалося, що оце немов чогось бракує, що є ще якась люка, яку треба конче заповнити.

Одним словом бракувало голосу панни Ізи. Що вона скаже, як скаже і коли!

І ось панна Іза промовила. На шпальтах „Курієра Варшавского", на сторінці 6 і 7, з дня 25. квітня 1937.

Сіла собі женщина за стіл, писала, писала, а назвищем припечатала: Іза Мощеньска-Ржепецка.

Її твір має три „пункти":

1) Україну на Наддніпрянщині непотрібно поширили поза „Побереже і Запороже", а в Галичині завели після берестейського мира... хто — вгадайте Ш. Читачі? — Німці! Вони й дали Україні уряд з власної номінації. На Україні повставали ріжні армії, що швиндялися то сям то там, але держави не творили (панно Ізо! а варшавський договір?!)

2) То що нині називає дехто Східною Малопольщею, то перед розборами називалося Червоною Русею, або Галицькою Русею, що не мала нічого спільного ані з Україною ані з козацтвом (шановна панно, а Сагайдачний?!)

3) Німці давали гроші на збільшення відрубности українців від поляків, що розкрив перед війною Фр. Крисяк, а москалі використали в 1914 році.

Одним словом, панно Мощеньска-Ржепецка, [illegible]

Отсе ті три пункти панни Ізи, добре старої нашої знайомої. Вона перед війною теж махала пером, але в напрямі реформ — ріжних: подружих, любовних і т. п.

Тепер махнула в напрямі геополітики...

Шож — може й не дуже винна.

Наллетів такий ґедз.

Галактіон Чіпка.

Спорт.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Русь — СК. Пльзень 0:5 (0:3). Змагання за мист. чеської Ліги покінчились високою програною Руси, не як ми подали вчора 1:0. В ужгородській дружині грав замісць раненого Бокшая запасний воротар Федак. В Руси фатально грав напад. У передзмаганнях несподівано програла запасна дружина Руси зі Славією з Мукачева 0:3.

Італія — Мадярщина 2:0. На цих змаганнях за европейську чашу було 55.000 глядачів. Італійці мали ввесь час перевагу. В мадярській дружині слабо грав напад.

Німеччина — Бельгія 1:0. Ці змагання відбулися на стадіоні Гінденбурга в Ганновері. Одинокі ворота для Німеччини здобув Гоман у 30 хв.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ

Спорт, часопис Українського Спорт. Союзу. Львів, р. II., ч. 5 (20) з 16. квітня 1937.

Змаг, спортовий тижневик. Львів, р., I. ч. 12. з 19. квітня 1937. і ч. 13. з 26. квітня 1937.

Тризуб, тижневик. Париж, р. XIII., ч. 15. (565) з 18. квітня 1937.

Листування Редакції.

Семен Буфко: В такій формі, як Ви прислали, помістити не можем.

Алькоголь ділиться зі сифілісом і сухотами посмертною одіжю людства. — Леґрен.

ка, солісти: сопр., тенор, 20.35 Хвилька збора студій, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Оповідання про Шопена (Фінале 1849), форт. (Соната б-моль), 21.45 Популярна музика з гр. пл., 22.10 Театр Уяви: „Сакунтала" Калідаси; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Четвер, 29. квітня 1937.

6.30 Раніщня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Трохи інформацій, 7.35 Музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Муз. порадник для молоді вселюдних шкіл (твори Шимановського), 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Орх. концерт, 12.40 Полудневий денник, 12.50 Не досить витривалі проби хліборобів, 14.30 Концерт бажань, 15.15 Віольончеля, арфа, вальдгорн (гр. пл.), 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Пісеньки, 15.55 Гумор, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Справа радіового творива, діт. нарис, 16.15 Культурне життя столиці, 16.20 Хвилька питань, 16.35 Шуманове кохання, муз. репортаж, 17.15 Переглядаємо весняну ґардеробу, 17.30 Авд. присвячена Японії: гимн, промова, японські пісні, музика, 17.50 Польща Яґайлонів, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Весняні мотиви, гр. пл., 18.35 Великдень у румунів, 18.45 Програма на завтра, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Камер. концерт присв. творам Равеля, музика, спів, 19.45 Розр. концерт, орх., спів, 20.25 Більше місця пропаганди фіз. виховання, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Вит. Фрізами: спів, музика, 22.00 Танк. музика у вик. малої орх., 23.00 Танк. музика з гр. пл.

Радіокутик.

БОРОТЬБА З ПЕРЕШКОДАМИ В ВІДБОРІ.

Бажаючи запевнити радіослухачам чистий радіовий відбір, Польське Радіо зорганізувало технічну поміч як відшукувати та усувати перешкоди у відборі. Хоч обмежені технічні можливости радія, завдяки цій акції знайдено за останній рік понад 2500 джерел пошкоджених перешкод, з яких значну частину усунено.

Польське Радіо подбало також, що адміністративна влада на терені деяких воєвідств видала обіжники у справі боротьби з перешкодами в радіовому відборі.

МУЗИЧНА ПРОГРАМА В РІЖНИХ КРАЇНАХ.

В одному з французьких часописів появилася критика музичних програм поодиноких радіофоній.

Англійській радіофонії закидають, що до мікрофону допускають там лише невелику групу диригентів, що причиняється, без огляду на вравновість виконання, до одноманітности.

Крім того англійська радіофонія оминає нових і оригінальних композиторів.

Німецька програма переважена пропаґандою і військовими маршами.

Надають там постійно ті самі твори давніх композиторів: увертури Моцарта, Бетовена і Ваґнера, фраґменти з опер і з інших творів німецьких композиторів, не даючи повних або музичних циклів.

В Італії пропаґанда затопила радіову програму ще більш, ніж у Німеччині. Італія, яка має добрих артистів і диригентів, обмежується до передач час-від-часу опер з головних оперових театрів.

Зате радіові програми Швайцарії, Голяндії і Бельгії доводять, що ці країни дуже дбають про свої музичні програми.

КАМЕРАЛЬНИЙ КОНЦЕРТ

Два відрубні музичні напрямки репрезентує камеральний концерт 28. квітня в год. 17.15: класичну музику з доби Гайдна і Моцарта і сучасну, післявоєнну. В класичному стилі компонував К. фон Діттерсдорф, творець багатьох камеральних творів, а передовсім знаних в XVIII ст. „Зинґшпіле". У середу буде виконано його сонату на альтівку і фортепіян. Другу частину авдиції виповнить соната на ті самі інструменти оп. 11 ч. 4 Гіндеміта, одного з головних творців сучасного німецького модернізму.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно—продажа: Бельґи бельґ. 89·43, 89·00, Долари американські 5.28·00, 5.29·50, долари канад. 5.28·00—5.25·50, Фльорени гол. 289·97—288·25, Франки фр. 23·50—23·36, Франки швайцарські 121·05—120·25, Фунти анґл. 26·12—25·96, Ґульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 16·40—15·80, Кор. дан. 116·54—115·70, Кор. норв. 131·18—130·20, Корони шв. 134·53—133·55, Ліри італ. 24·30 — 23·50, Марки фінл. 11·55 —11·00, Марки нім. 124·00—121·00, Шил. австр. 97·50—96·50, Марки нім. срібні 129, 126.

Акції.

Банк Польський 100·25, Банк Торг. 45·00, Цукор 29·75, Ліпльоп 13·55, 13·30. Островець 28·00, 28·00, Стараховичі 33·00 32·90, Габербуш 36·00.

Тенденція удержана.

Папери.

3 пов. інвест. 1 ем. 65·90. серія невот., 2. ем. 64·90, серія невот., 5 конверс. 59·25, 59·50, 6 дол. 54·50, купон 7·70, 7 стабіл 365·00, купон 3·92, 4 проц. пов. консол. 55·25. 55·38, 54·00, 54·25, 54·00, три ост. дрібні, 53·75, 53·85, 53·75, три ост, др

Збіжжя.

Львів, 27. IV.

За 100 кг. льоко вагон Львів:

Висівки пшен. мягкі	13·00—13·25
Жито штандарт I.	22·50—22·75
Жито шт. II.	22·25—22·50
Ячмінь одн.	22·00—22·25
Ячмінь на пиво	20·50—20·75
Ячмінь паст.	19·50—19·75
Овес шт. I. незадощ	20·75—21·00
Овес шт. I. A легко зад.	20·00—20·25
Овес шт. II. незадощ.	20·00—20·25
Овес шт. II. A легко зад.	19·25—19·75
Гречка на пиво	29·00—29·50
Ріпак озим	52·00—53·00
Мука житна вис. 0—70%	31·00—31·25
Мука житна разова 0·95%	26·00—26·25
Висівки пшен. грубі	12·50—12·75
Висівки пшен. середні	11·25—11·75
Висівки ячмін.	13·00—13·25

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 27. квітня ц. р. кооператива платить за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	3.15 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове та експ. включно з опакув.	3.20 „
молоко від 27. IV. ц. р. .	0.18—0·19 „
копа яєць	2·60 „

Тенденція звишкова на масло, на яйця і молоко сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 27. IV. ц. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахоясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясені, повногруді товсті	1.45 зол.
Курки молоді I. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.60 кг. вгору	1.10 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори Тов. Нар. Лічниця у Львові відбудуться дня 18. V. ц. р. в домівці Тов. вул. П. Скарги 4 в год. 6. вечором з таким порядком денним: 1. Отворення Зборів і відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів. 2. Звіт Ради і Дирекції та контр. комісії. 3. Вибори нової Ради і контр. комісії. 5. Внески і запити. 4. Означення висоти членської вкладки. 5. Внески і запити. — Якби в означеному часі не явилася приписана скількість членів, Збори відбудуться годину пізніше при якійнебудь скількости учасників (§ 24. статута). — За Раду Тов. Нар. Лічниця: Вол. Дешкевич, голова; Д-р Тит Бурачинський, директор. 770

Порядок Богослужень у страстний тиждень і в часі Великодних Свят у св. Спаса у Львові. **Середа** 28. квітня год. 6.30 рано сповідь; год. 7.30 рано Часи, відтак Сл. Божа Преждеосвящ. Дарів. **Четвер** 29. квітня сповідь від 7. рано; год. 8.30 вранці соборна Сл. Божа Василія Великого з Вечірнею. Год. 6. ввечір Страсти — сповіди нема. **Пятниця** 30. квітня. Год. 9. вранці Царські часи, Вечірня, відтак винос Плащаниці. Год. 6. вечір Надгробна Утреня з псальмами. **Субота** 1. травня. Год. 9. рано Сл. Божа Василія Великого з Вечірнею. Год. 5.30 Надгробне, год. 6. ввечір Обхід і Воскресна Утреня. **Неділя 2. травня Воскресення Христове.** Год. 6. вранці бранька чит. Сл. Божа Братства М. Б. Н. П. Год. 7. друга читана Сл. Божа. Год. 7.15 благословення пасок. Год. 8. чит. Сл. Божа для жовнірів. Год. 9. соборна співана Сл. Божа без проповіди. Двапаятки в цей день нема. Год. 5. попол. Вечірня і проповідь. **Світлий Понеділок і Второк** 3. і 4. травня порядок богослужень як звичайно в неділі і свята. В **середу 5. травня** год. 6.30 початок майських богослужень. Від дня 6. травня в год. 6. рано чит. Сл. Божа при престолі М. Б., в год. 6.30 ввечір Параклис. — Львів, дня 28. квітня 1937. — **Управа Храму св. Спаса у Львові.**

Порядок Богослужень у Страстнім тижні і за праздник Христового Воскресення **в церкві Успення Пр. Д. Марії.** У страстний четвер д. 29. квітня ц. р. в год. 9. Служба Божа Василія Вел. Год. 6. веч. Страсти Г. н. І. Христа. В Велику Пятницю д. 30. квітня ц. р. год. 9. Царські Часи. Год. 10.30 Вечірня, обхід і винос Плащаниці. Год. 5.30 Надгробна Утреня. Підчас неї хор Успенської Церкви під орудою проф. Прокоповича відспіває псальми. В суботу 1. травня ц. р. Служба Божа Василія Великого з Вечірнею. Дня 2. травня ц. р. в Світлий праздник Христового Воскресення год. 4. рано Надгробне. Опісля Воскресна Утреня. Читані Служби Божі год. 6., 7., 9. і 12. Год. 7.50 співана Служба Божа трансмітована радієм. Хор Архикатедрального Храму св. Юрія під орудою Директора п. Івана Охрimовича. Год. 12. Архиєрейська Служба Божа Хор Успенської Церкви під орудою проф. Прокоповича. Год. 5. попол. Вечірня. В днях 3. і 4. травня ц. р. у Світлий понеділок і вівторок читані Служби Божі год. 6. 7., 8., 9. і 12. Співані Служби Божі год. 10. вечірні год. 4. попол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.